Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МККП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 29 (5703) | 5 лютага 1937 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Аб становішчы конскага пагалоўя ў Пухавіцкім раёне — Пастанова Бюро ЦБ КП(б)Б (2 стар.).

Новымі вытворчымі перамогамі адзначаюць працоўныя праект Канстытуцыі БССР (1 стар.).

АРТЫКУЛЫ: перадавы — Тварам да спажыўца. А. Я. Валцін — Мясцовая прамысловасць БССР у 1937 годзе. (3 стар.). Алесь Стаховіч — Стойкасць. (3 стар.). Р. Додзін, В. Астроўскі — Глушыцелі рацыяналізатарскай думкі (3 стар.). Арк. Зарубежны, Ольгін — Выкрыць ворага да канца (3 стар.). Аўгустайціс — Моладзь, на танкі! Дрынер — Шчодрая рука райздрава (4 стар.). «Пушкінскі календар» (4 стар.).

За граніцай: 5-ты полк іспанскай народнай арміі. Германія настойвае на вяртанні калоній. Канфлікт паміж новым японскім урадам і парламентам.

ТВАРАМ ДА СПАЖЫЎЦА

Наша совецкае сялянства — зусім новае сялянства. 19 год яно развіваецца пад сцягам Советаў, ужо 8 год большасць сялян працуе ў калгасах, багацее з кожным днём. Вырас культурны ўзровень калгаснікаў. Совецкаму сялянству патрэбен такі гандлёвы апарат, які адказваў-бы яго ўзрослым патрабаванням.

Ідучы насустрач совецкаму сялянству, усямерна клапоцячыся аб ім, партыя і ўрад перавялі ў 1935 годзе ўвесь кааператыўны апарат з усімі матэрыяльнымі і грашовымі сродкамі ў вёску. У прынятай па ініцыятыве вялікага Сталіна ў верасні 1935 года пастанове СНК СССР і ЦК ВКП(б) указвалі, што «спажывецкая кааперацыя павінна з'яўляцца асноўным праваднікам прамысловых тавараў і важнейшым звяном у арганізацыі тавараабароту паміж горадам і вёскай».

Урад Саюза ССР з года ў год павялічвае таварныя фонды кааперацыі і ззоку тавараў, рэалізуемых ў вёсцы.

У БССР таксама раслі таварныя фонды вёскі. У 1934 годзе спажывецкая кааперацыя БССР прадала тавараў у вёсцы на 331,7 млн. руб., у 1935 годзе — на 466,2 млн. руб., а ў 1936 годзе — на 740 мільёнаў руб.

У Совецкай Беларусі за 1936 год адкрыта каля 150 новых добра абсталяваных сельмагаў, гандлюючых абуткам, мануфактурай, гатовым адзеннем, трыкатажам і іншымі таварамі.

Прамым рэзультатам ажыццяўлення пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) з'яўляецца і павелічэнне рэнтабельнасці сельпо і рост прыбыткаў у сістэме спажыўкааперацыі. Усе гэтыя дасягненні ёсць, іх ніхто не адмаўляе. Але на гэтым фоне тым больш ясна выступаюць буйнейшыя недахопы, якія дагэтуль яшчэ маюць месца ў рабоце спажывецкай кааперацыі.

Гандляваць культурна! — вось асноўнае, што патрабуецца зараз ад прадаўца, ад кожнага работніка магазіна, крамы, ларка. Пад словамі «гандляваць культурна» мы маем, вядома, на ўвазе, не толькі далікатныя адносіны прадаўца да пакупніка. Гутарка тут ідзе і аб чыстаце ў краме, і аб забеспячэнні патрэбнага асартыменту тавараў, і аб чулым, уважлівым падыходзе да кожнага спажыўца.

Трэба прама сказаць, што ў гэтых адносінах спажыўкааперацыя БССР не выканала яшчэ пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б). Прыкладам могуць служыць крамы Уздзенскага райспажыўсаюза, дзе праведзенае нядаўна інструктарам ЦК КП(б)Б абследванне выявіла абураючыя агіднасці.

Увайсці ў крамы сельпо Уздзенскага раёна проста брыдка. Аб асартыментным мінімуме гора-кіраўнікі сельпо і райспажыўсаюза не турбуюцца. Яны ўхітрыліся ператварыць у «востра-дэфіцытныя» такія прадукты і тавары, як перац, мыла, пячэнне, талеркі, чайныя лыжкі, нажы, вілкі і т. д.

Такія агідныя факты ёсць і ў радзе іншых раёнаў БССР. Аб гэтым гавораць паступаючыя кожны дзень у рэдакцыю сігналы.

Калгаснікі сельгасарцелей «Чырвоная ніва» і «Комуніст», Дзяржынскага раёна скардзяцца, што сельпо знаходзіцца ад іх на адлегласці 7—8 кілометраў і, каб купіць што-небудзь, трэба патраціць дзень. У краме № 4 падольскага сельпа, Рэчыцкага раёна, няправільна робяць нацэнку на тавары, аблічваюць пакупніка.

Хіба не аб поўным ігнараванні інтарэсаў спажыўца гавораць шматлікія факты продажу ў крамах сельпо нядобраякаснага (сырога, нявыпечанага, падгарэлага) хлеба? Такія сігналы паступаюць са Старадарожскага, Ельскага, Рагачоўскага, Багушэўскага і іншых раёнаў.

А ў мястэчку Стрэшань, Жлобінскага раёна, арганізуюць своеасаблівыя «закрытыя размеркавальнікі». Ці не ясна, што гэта бязрукасць і бюракратычнае пагарджэнне інтарэсамі пакупнікоў перарастае ў прамое супрацьўленне мерапрыемствам партыі і ўрада аб адмене картачнай сістэмы на хлеб і іншыя прадукты?

Або возьмем гандаль цукрам. Усім вядома, што цукар у нашай краіне даўно перастаў быць дэфіцытным прадуктам. Запасы цукру ў нас велізарныя і ніякага абмежавання ў продажы яго насельніцтву няма і не можа быць. І ў той-жа час у крамах чыгірынскага сельпо, Кіраўскага раёна, цукрам не гандлююць. Аб перабоях у продажы цукру паступаюць скаргі і з раду іншых раёнаў. Аб чым, калі не аб адсутнасці клопатаў аб інтарэсах пакупнікоў з боку работнікаў сельпо, райсаюзаў і Белкаапсаюза сведчаць гэтыя факты? Зусім не дзіва, што ў 1936 годзе магазіны і крамы прадалі толькі каля паловы цукру, завезенага ў БССР.

Многія райсаюзы не выконваюць плана тавараабароту, зрываюць забеспячэнне спажыўца толькі таму, што не навучыліся яшчэ хутка і аператыўна перакідваць тавары са складаў у глыбінныя пункты, у крамы сельпо. Вельмі часта аптовыя звенні тавараабароту надзвычай насычаны таварамі шырокага спажывання, а ў рознічнай сетцы адчуваецца недахват гэтых тавараў. Гэта — рэзультат нягібкасці, непаваротлівасці, бюракратычных адносін работнікаў кааперацыі да сваіх непасрэдных абавязкаў. Такі асартымент тавараў, як хлеб, соль, цукар, газа, запалкі і т. д. павінны заўсёды быць у крамах сельпо. Гэта самы элементарны мінімум, якім спажывецкая кааперацыя абавязана бесперабойна забяспечваць вёску.

Зусім недапушчальным з'яўляецца ігнараванне ў радзе раёнаў дырэктыў партыі і ўрада аб штоквартальных адчотах праўленняў сельпо і райспажыўсаюзаў перад пайнікамі. У Аршанскім, Буда-Кашалёўскім, Добрушскім, Плешчаніцкім, Круглянскім, Парыцкім і Свяцілавіцкім раёнах за трэці квартал мінулага года не было праведзена ні аднаго справаздачнага схода. У некаторых раёнах (Шклоў, Гарадок, Камарын, Хоцімск) справаздачныя сходы хаця і былі, але яны праведзены выключна фармальна, без актыўнага ўдзелу мас, без разгортвання большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі.

З 1 па 28 лютага, згодна пастановы СНК БССР і ЦК КП(б)Б, ва ўсіх без выключэння сельпо павінны быць праведзены справаздачныя сходы пайнікаў і ўпаўнаважаных сельпо. Важнейшы абавязак акрутовых і раённых партыйных і совецкіх арганізацый і Белкаапсаюза — забяспечыць баявое правядзенне справаздачных сходаў, аператыўна кіраваць гэтай справай.

Адна з важнейшых задач сістэмы спажывецкай кааперацыі — гэта падбор і вырошчванне кадраў кваліфікаваных, адданых справе работнікаў совецкага гандлю. Ачышчаючы крамы сельпо ад нягодных, непаваротлівых, грубых работнікаў, ад растратчыкаў і злачынцаў, трэба ў тэй-жа час вылучаць маладых, здольных, праверaных людзей на кіруючую работу ў спажывецкай кааперацыі, на пасады загадчыкаў крам, сельмагаў і раймагаў.

1937 год павінен быць годам сапраўднай карэннай перабудовы работы спажыўкааперацыі ў адпаведнасці з дырэктывамі партыі і ўрада. Шлях да гэтага ляжыць праз шырокае разгортванне стаханаўскага руху сярод работнікаў прылаўка, праз социялістычнае спаборніцтва на лепшае культурнае абслугоўванне пакупніка.

Няма сумнення, што перадавыя работнікі прылаўка, прыняўшыя выклік маскоўскіх гандлёвых работнікаў, адкажуць на апублікаванне Канстытуцыі БССР новым уздымам спаборніцтва, уключыўшы ў яго ўсіх работнікаў прылаўка Беларусі.

ГРАНДЫЁЗНЫ АРКТЫЧНЫ ПЕРАЛЁТ ЛЁТЧЫКА ФАРЫХА

МАСКВА, 4 лютага. (БЕЛТА). У бліжэйшыя дні з Масквы ў грандыёзны арктычны пералёт, арганізаваны Галоўным кіраўніцтвам паўночнага морскага шляху, адправіцца вядомы лётчык-ордэнаносец тав. Ф. В. Фарых.

У гутарцы з супрацоўнікам ТАСС тав. Фарых расказаў аб пералёце наступнае:

— Мы мяркуем вылецець з Масквы раніцой 6 лютага. Зараз заканчваецца пагрузка снаражэння і ўсіх грузаў. Выпрабаванне абсталявання і матораў паказала, што самалёт «СССР-Н-120», на якім мы ляцім, поўнасцю падрыхтован да адказнага пералёту.

Наш маршрут: Масква—Казань—Свердлоўск—Краснаярск—Іркутск—Якутск. З Якутска пойдзем на Верхне-Калымск, Анадыр, Уэлен. Затым па ўзбярэжжу Вялікага Паўночнага морскага шляху мы наведаем усе палярныя станцыі. Агульная даўжыня маршрута — звыш 19.000 кілометраў.

Мэта нашага пералёту — пракласці найкарацейшую зімовую трасу да мыса Дзежнева і далей па ўсяму Паўночнаму морскаму шляху, абследаванне ўсіх палярных зімовак, дастаўка зімоўшчыкам пошты, газет, матэрыялаў Усесаюзнага і Ўсерасійскага З'ездаў Советаў.

Зімовы пералёт, падобны нашаму, праводзіцца ўпершыню. Ён разлічан, прыкладна, на 3 месяцы.

З уздымам рыхтуюцца да сяўбы

ЧАВУСЫ. У раёне арганізаваны дзесяткі стаханаўскіх звенняў і брыгад, якія ўзялі на сябе абавязацельства дабіцца не менш 13—15 цэнтнераў ільноваласна з рэкордных участкаў і не менш 5—6 цэнтнераў валакна ў сярэднім з усіх пасеваў ільну.

Калгас «Новае жыццё», Антонаўскага сельсовета, у 1936 годзе атрымаў у сярэднім 4,5 цэнтнера ільноваласна з гектара, а з рэкордных участкаў звыш 10 цэнтнераў. Уключыўшыся ў социялістычнае спаборніцтва, калгаснікі паставілі перад сабой задачу дабіцца з плошчы ў 16 гектараў па 8 цэнтнэраў ільноваласна ў сярэднім, з рэкордных участкаў—па 13—15 цэнтнераў, а з астатніх участкаў — па 5—6 цэнтнераў валакна з гектара. У калгасе ўжо арганізаваны 9 стаханаўскіх звенняў.

З вялікім уздымам ідзе падрыхтоўка да вясны. Насенне поўнасцю ачышчана, засыпана і хаваецца ў добрым памяшканні. Калгас закупіў і вывез мінеральнае ўгнаенне. Калгаснікі разгарнулі збор попелу і курынага памёту.

Увесь актыў калгаса рэгулярна наведвае гурток агратэхвучобы пры Антонаўскім сельсовеце.

БЕРАЗОЎСКАЯ.

НОВЫМІ ВЫТВОРЧЫМІ ПЕРАМОГАМІ АДЗНАЧАЮЦЬ ПРАЦОЎНЫЯ ПРАЕКТ КАНСТЫТУЦЫІ БССР

Усе працоўныя ордэнаноснай БССР дэтальна вывучаюць праект Канстытуцыі БССР. НА ЗДЫМКУ: ордэнаносна менскай швэйнай фабрыкі «Кастрычнік» тав. Кісель чытае праект Канстытуцыі рабочым фабрыкі.

Фото Я. Салавейчыка.

ВЯЛІКІ ВЫТВОРЧЫ ЎЗДЫМ

Вывучэнне праекта Канстытуцыі БССР выклікала новую хвалю энтузіязма сярод чыгуначнікаў Віцебскага вузла. Лепшыя стаханаўцы-крываносаўцы вузла паказваюць прыклады ўзорнай работы.

Новы рэкорд хуткага прасоўвання паяздоў устанавіў дыспетчар Віцебскага аддзялення ордэнаносец тав. Еленскі. У ноч на 2 лютага, папярэдне заключыўшы соцыялістычны дагавор з машыністам тав. Дрэвіным, тав. Еленскі правёў поезд № 1013 па маршруту Віцебск—Нова-Сакольнікі з сярэднесутачным прабегам у 1353,6 кілометра, пабіўшы такім чынам не так даўно ўстаноўлены рэкорд дыспетчара Каравая (1260 кілометраў). У гэту ноч тав. Еленскі на сваім участку Віцебск — Нова-Сакольнікі правёў усе паязды з нагонам ад 20 да 39 мінут.

Рад лепшых машыністаў-крываносаўцаў Віцебскага дэпо таксама паказвае дасканалыя ўзоры хуткага ваджэння паяздоў. Машыніст Бажкоў 2 лютага на сваім паравозе «ФД» 20-1326, па маршруту Віцебск — Нова-Сакольнікі правёў паязды № 1188 і назад № 903 з перавыкананнем тэхнічнай хуткасці на 16 кілометраў. З перавыкананнем тэхнічнай хуткасці на 15 кілометраў па маршруту Віцебск—Орша і назад на паравозе «ФД» 20-1332 паязды №№ 651 і 914 правёў машыніст тав. Высоцкі.

У гэты-ж дзень машыністы т.т. Авіленак, Баброў, Белікаў і інш. на сваіх паравозах «ФД» таксама перавыканалі тэхнічную хуткасць на 10—12 кілометраў.

Стаханаўскай работай адказваюць на апублікаванне праекта Канстытуцыі БССР таксама лепшыя комплексныя брыгады паравознага дэпо. Слесарам комплекснай брыгады Валуйда т.т. Бібік і Шутаў 2 лютага на паравозе «Э» 726-15 адрамантавалі поршань, залатнік і крэйцкопф за 4 гадзіны замест заданых 17 гадзін.

Паміж комплекснымі брыгадамі шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва. Пакуль самае перадавое месца займае комплексная комсамольска-маладзёжная брыгада, якая сістэматычна выконвае сваё вытворчае заданне на 300 — 400 процантаў. Член комсамольска-маладзёжнай брыгады, дэлегат XII Усебеларускага З'езда Советаў токар-ордэнаносец тав Казлоў давёў выкананне сваёй дзеннай нормы да 500—600 процантаў.

— Стаханаўска-крываносаўскай работай, — гавораць перадавікі дэпо, — мы пакрыем тыя вялікія страты, якія нанеслі нашаму чыгуначнаму транспарту подлыя агенты фашызма — трацкісцкія шкоднікі і дыверсанты.

БРАЙНІН.
ЧАРНОЎ,
СЕРГІЕНКА.

КАЛГАСНІКІ ВЫВУЧАЮЦЬ ПРАЕКТ КАНСТЫТУЦЫІ БССР

Калгаснікі Менскага раёна з вялікім уздымам сустрэлі праект Канстытуцыі Беларускай ССР, выпрацаваны на аснове Сталінскай Канстытуцыі СССР. На сходах, якія адбываюцца ў калгасах, калгаснікі вітаюць асноўны закон жыцця квітнеючай Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

На сходзе калгаса «Новы шлях», Астрашыцка-Гарадзецкага сельсовета, было прапрацована пісьмо дэпутацкай групы і стаханаўцаў менскай абутковай фабрыкі імя Кагановіча. У адзнаку апублікавання праекта Канстытуцыі БССР калгаснікі абавязаліся ў бліжэйшыя дні скончыць падрыхтоўку да веснавой сяўбы. У калгасе ўжо адрамантован інвентар, засыпана і ачышчана насенне. Асаблівую ўвагу звярнулі на павелічэнне ўраджайнасці сваіх палёў, на барацьбу за сталінскія 7—8 мільярдаў пудоў хлеба. Калгас угнойвае 300 гектараў глебы. На поле вывозіцца гной і торф, загатаўляюцца мінеральныя ўгнаенні, збіраецца попел. Усе калгаснікі рыхтуюцца сустрэць Надзвычайны XII З'езд Советаў БССР поўным завяршэннем падрыхтоўкі да сяўбы.

Па вывучэнню Канстытуцыі ў Астрашыцка-Гарадзецкім сельсовеце арганізавана 11 палітгурткоў пры калгасах. Агітатары прыступілі да работы. У гуртках займаецца звыш 500 калгаснікаў і калгасніц.

У большасці калгасаў Менскага раёна пачалося вывучэнне праекта Канстытуцыі Беларускай ССР. Райком партыі паслаў прапагандыстаў для дапамогі калгасным гурткам па вывучэнню праекта Канстытуцыі.

А. Л.

НАВУКОВЫЯ РАБОТНІКІ БДУ АБ ПРАЕКЦЕ КАНСТЫТУЦЫІ БССР

З вялікай радасцю і аднадушным ухваленнем сустрэлі мы праект Канстытуцыі БССР.

Працоўныя Беларусі ўпершыню ў гісторыі свайго шматвяковага развіцця, толькі ў выніку вялікай пролетарскай рэволюцыі, перамогі партыі Леніна—Сталіна атрымалі сваю незалежнасць і сваю дзяржаўнасць.

Тварцом і арганізатарам БССР з'яўляецца правадыр народаў таварыш Сталін.

Таварыш Сталін сістэматычна, крок за крокам кіраваў справай утварэння КП(б)Б і БССР. Таварыш Сталін сістэматычна вучыў КП(б)Б арганізоўваць барацьбу супроць усякіх контррэволюцыйных выступленняў, распазнаваць і выкрываць нацыяналістычную контррэволюцыю, прэзрэнных трацкістаў — агентаў фашызма і іх пасобнікаў правых адшчапенцаў, якія ставілі сваёй задачай рэстаўрацыю капіталізма ў нашай краіне.

Пад мудрым кіраўніцтвам нашага геніяльнага настаўніка таварыша Сталіна БССР прайшла бліскучы марш індустрыялізацыі і калектывізацыі і ператварылася ў квітнеючую ордэнаносную рэспубліку, у краіну суцэльнай пісьменнасці і росквіту культуры, соцыялістычнай па зместу і нацыянальнай па форме. Дзесяткі ВУЗ'аў і тэхнікумаў, густая сетка поўных і няпоўных сярэдніх школ на роднай мове ўзбройваюць ведамі шчаслівых грамадзян нашай свабоднай радзімы.

Шырокія перспектывы адкрыты для навуковай, творчай і сазідальнай работы. Гэту магчымасць тварыць і сазідаць, магчымасць быць свабодным і шчаслівым, жыць у квітнеючай краіне соцыялізма — гэту магчымасць дала нам родная ленінска-сталінская партыя.

І на гэтыя здабытыя крывёю заваёвы, замацаваныя Сталінскай Канстытуцыяй соцыялізма, на нашу партыю, на дарагіх і родных нам нашых кіраўнікоў партыі і ўрада астрылі зубы подлыя здраднікі, фашысцкія агенты, тройчы прэзрэнныя трацкісцкія бандыты, пракладваючы дарогу замежным інтэрвентам.

Мы з найвялікшым задавальненнем сустрэлі прыгавор пролетарскага суда над гэтай фашысцкай бандай. Нікому і ніколі, ніякай сіле не ўдасца спыніць нашы пераможныя прасоўванні наперад да зззяючых вяршынь комунізма.

Канстытуцыя ўзнімае на яшчэ больш высокую ступень нашу рэволюцыйную пільнасць і ўзбройвае нас на яшчэ больш інтэнсіўную работу.

Мы абавязваемся:

шырэй разгарнуць навукова-даследчую работу, выканаць усе ўзятыя на сябе індывідуальныя абавязацельствы, даць работы па фізіка-хімічных уласцівасцях масел, рэнтгенаўскаму аналізу калоідаў, атрыманню пластмас з тарфяных амінаў, балка на пругкай аснове і інш.

разгарнуць работу навукова-даследчых гурткоў;

узняць якасць лекцый;

поўнасцю і добраякасна выканаць навучальны план.

Пад кіраўніцтвам нашага роднага таварыша Сталіна беларускі народ прымае сваю Канстытуцыю. Усе свае веды і сілы, увесь свой энтузіязм мы аддадзім справе падрыхтоўкі кадраў, справе ўмацавання і далейшага роскіту нашай соцыялістычнай радзімы, справе ленінска-сталінскай партыі.

Навуковыя работнікі БДУ:

Дацэнт Акімава, праф. Бордаиоў, дацэнт Зубковіч, дацэнт Пелеп, дацэнт Шапіра, асістэнт Чэрамісава, дацэнт Сагаловіч, праф. Дыдырка, асістэнты: Малішэўская, Сіроцін, Шмуйловіч, Цэтэрман, Вязавіч, А. Шкода, М. Шкода, Камышова, Мопсін, Шарай, дацэнт Мацісава, дацэнт Андрушэнка, праф. Змачынскі, рэктар БДУ Лоцманаў, асістэнт Сідарэльская, асістэнт Будкевіч, дацэнт Мельнік, асістэнт Шыдлоўскі, праф. Пятосін.

МАСАВАЕ ЎСТУПЛЕННЕ Ў КАЛГАСЫ АДНААСОБНІКАЎ

Сярод аднаасобнікаў Чачэрскага раёна шырока арганізавана вывучэнне Сталінскай Канстытуцыі і даклада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездзе Советаў. Вывучаючы гэтыя гістарычныя дакументы, сяляне-аднаасобнікі яшчэ раз аглядаюцца на сваё жыццё на дробнай гаспадарцы. На практыцы суседніх калгасаў яны канчаткова пераконваюцца, што толькі ў калгасе можна зажыць культурна і заможна.

У выніку гэтага ў апошні час па раёну наглядаецца масавае ўступленне ў калгасы сялян-аднаасобнікаў. Аднаасобнікі прама заяўляюць:

— Мы канчаткова пераканаліся ў перавагах калектыўнай гаспадаркі над дробнай аднаасобнай і таму назаўсёды парываем са сваімі гаспадаркамі і ідзем ў калгас.

За апошнія дні ў адзін толькі калгас імя Чарвякова, Вотарскага сельсовета, уступіла 9 гаспадарак. Падаўшыя заявы аднаасобнікі, як толькі пачулі, што яны прыняты агульным сходам калгаснікаў, адразу-ж абагулілі сваю рабочую жывёлу, насенне і сельскагаспадарчы інвентар.

Уступаюць аднаасобнікі і ў калгасы «Большэвік» і «Чырвоны барацьбіт», гэтага-ж сельсовета. Наглядаецца прылІў аднаасобнікаў у калгасы і па астатніх сельсоветах Чачэрскага раёна.

ПЯТРУСЬ СІДАРАЎ.

***

У сувязі з вывучэннем гістарычнага дакумента — Сталінскай Канстытуцыі і даклада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездзе Советаў аднаасобнікі Бабруйскага раёна ўступаюць у калгасы.

За апошні час у калгас імя Валковіча, Туркаўскага сельсовета, уступіла пяць аднаасобных гаспадарак.

Наглядаецца прылІў аднаасобных гаспадарак ва ўсіх калгасах Туркаўскага сельсовета.

І. КАПУСЦІН,
А. АЎЧЫНІК.

***

ШКЛОЎ. За апошні час у адзнаку новай, Сталінскай Канстытуцыі ў калгасы Камена-Лаўскага сельсовета ўступаюць працоўныя аднаасобнікі.

У калгас «Прыют» уступіла 12 гаспадарак, «Шлях Советаў» — 10, імя Галадзеда — 6, імя Кірава — 2, «Пабеда» — 5 аднаасобных гаспадарак. Усяго па сельсовету ўступіла ў калгасы 35 працоўных аднаасобнікаў.

Усе, уступіўшыя ў калгас, заяўляюць:

— Даволі працаваць на вузкай аднаасобнай палосцы, пара ісці ў калгасы, дзе на шырокіх палях працуюць камбайны, трактары, ільноцерабілкі...

П. ГРАБЛЕЎСКІ.

ЦК КОМПАРТЫІ ЗША ВІТАЕ ПРЫГАВОР ВЯРХОЎНАГА СУДА

НЬЮ-ЙОРК (буйнейшы цэнтр ЗША), 2 лютага. (БЕЛТА). Цэнтральны Камітэт компартыі ЗША паслаў тэлеграму Цэнтральнаму Камітэту ВКП(б), у якой вітае прыгавор Ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР па справе антысавецкага трацкісцкага цэнтра. У тэлеграме гаворыцца, што працэс саслужыў велізарную службу на набліжэнні шырокіх мас супроць фашызма і вайны.

Далей у тэлеграме гаворыцца, што ЦК компартыі ЗША бярэ на сябе абавязацельства прыкласці ўсе намаганні к таму, каб выгнаць трацкістаў з рабочага руху. Усе сумленныя антыфашысты павінны аб'яднацца для падтрымання Савецкага Саюза, які пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна з'яўляецца найбольш моцным аплотам дэмакратыі і міру.

ГЕРМАНІЯ НАСТАЙВАЕ НА ЗВАРОЦЕ КАЛОНІЙ

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 3 лютага. (БЕЛТА). Французскі друк прыводзіць тэлеграмы з Берліна, згодна якіх германскі пасол у Англіі Рыбентроп, які вяртаецца ў Лондан, везе з сабой ноту, дзе падрабязна пералічваюцца ўсе каланіяльныя патрабаванні Германіі. Рыбентроп, быццам, павінен перадаць гэтыя патрабаванні англійскаму ўраду.

Як піша вядомая журналістка Жэнеўева Табуі ў «Эўр» (орган радыкал-сацыялістаў), перспектыва перагавораў з Германіяй па пытанню аб каланіях вельмі мала радуе англійскі ўрад, які займае цвёрдую пазіцыю ў гэтым пытанні. Калі Германія патрабуе звароту ёй ранейшых германскіх калоній,—заяўляе Табуі,—то Англія адкажа адмоўна.

Заява чэхаславацкага міністра абароны

ПРАГА (сталіца Чэхаславакіі), 3 лютага. (БЕЛТА). Міністр нацыянальнай абароны Чэхаславакіі Махнік зрабіў учора заяву прадстаўнікам замежнага друку. У праве аб замежнай палітыцы Чэхаславакіі, заявіў Махнік, адзначае антычэхаславацкую прапаганду фашысцкай Германіі.

Махнік указаў на рашучасць народаў Чэхаславакіі змагацца за захаванне дэмакратыі і за сваю незалежнасць. Ён рэзка абвергнуў германскія сцвярджэнні аб Чэхаславакіі, як аб плацдарме для наступлення супроць іншых краін, і адзначыў, што саюзы Чэхаславакіі з іншымі краінамі трэба разглядаць выключна з пункту гледжання абароны супроць магчымага агрэсара.

«Наш саюз з іншымі дзяржавамі Малой Антанты (Румыніяй і Югаславіяй) і Францыяй,—заявіў Махнік,—быў заключан выключна з мэтай захавання становішча, створанага ў Еўропе мірнымі дагаворамі. [illegible] міжнароднае становішча прымусіла нас прыняць далейшыя абарончыя мерапрыемствы: заключыць пакт аб узаемнай дапамозе з СССР, які дапаўняе ўзгадненасць са статутам Лігі нацый».

Саюзнікі польскіх фашыстаў

ВАРШАВА (сталіца Польшчы), 3 лютага. (БЕЛТА). Учора ў Радаме закрыўся з'езд ППС (польскай сацыялістычнай партыі). Газета «Кур'ер поранны» паведамляе аб пастановах з'езда, якія [illegible] адносіны ППС да пытання абароны краіны і ўзбраення Польшчы.

У першай пастанове гаворыцца, што з'езд ППС пацвярджае сваё старое рашэнне адхіліць прапанову комуністычнай партыі Польшчы аб устанаўленні адзінага рабочага фронта.

У другой пастанове аб адносінах ППС да пытання ўзбраенняў польскай дзяржавы, між іншым, гаворыцца:

«У імя забеспячэння незалежнасці польскай дзяржавы з'езд лічыць неабходным узняць абароназдольнасць краіны на такі ўзровень, каб Польшча знікла ў [illegible]».

ВАРШАВА, 3 лютага. (БЕЛТА). Кансерватыўная газета «Час» прысвячае з'езду ППС перадавы артыкул. У гэтым артыкуле газета з выглядам апекуна хваліць кіраўніцтва ППС за яго адмаўленне ад супрацоўніцтва з комуністамі. Далей газета зусім правільна канстатуе, што палітычная лінія, прадстаўляемая вярхамі партыі, «на практыцы азначае адраканне ад соцыялістычнай праграмы і, ва ўсякім выпадку, ад яе рэвалюцыйнай часткі». Невядома толькі,—меланхалічна задае «Час»,—ці згадзіліся-б нізы ППС на падобнае адраканне».

Канфлікт паміж новым японскім урадам і парламентам

ТОКІО (сталіца Японіі), 4 лютага. (БЕЛТА). Совет старэйшын ніжняй палаты парламента адхіліў прапанову новага японскага ўрада Хаясі аб добраахвотным адтэрмінаванні парламенцкай сесіі да 10 лютага.

У адказ на гэта адмаўленне совета старэйшын урад апублікаваў імператарскі ўказ аб перапынку работ парламенцкай сесіі на 7 дзён, г. зн. да 10 лютага. Адначасова афіцыяльна аб'яўлена, што ўрад узяў назад з парламента ўсе законапраекты, унесеныя туды ранейшым урадам Хірота пры адкрыцці дзелавых работ парламенцкай сесіі 21 студзеня.

Каментуючы пазіцыі совета старэйшын, агенцтва Домей Цусін называе адмаўленне палітычных партый ад адтэрмінавання парламенцкай сесіі беспрыкладным у гісторыі Японіі. У мінулым, — указвае агенцтва, — у выпадку сфармавання новага ўрада ў часе работ парламенцкай сесіі ніжняя палата звычайна спыняла сваю работу да моманту, пакуль новы ўрад не лічыў сябе падрыхтаваным для выступлення ў парламенце. «Паводзіны палітычных партый у даным пытанні, — заключае агенцтва, — сведчаць аб іх незадавальненні новым урадам».

***

БЕРЛІН (сталіца Германіі), 3 лютага. (БЕЛТА). Германскі друк вітае стварэнне новага японскага ўрада, які расцэньваецца ў Берліне, як перамога ваеннай партыі.

«У асобе генерала Хаясі,—піша «Дойчэ альгемейне цэйтунг»,—нарэшце знойдзен прымальны для ваенных колаў прэм'ер. Тым самым армія дабілася поўнага панавання». «Крэйццэйтунг» таксама прысвячае перадавы артыкул поспеху генерала Хаясі, заяўляючы, што яго прыход да ўлады знамянуе «ўзмацненне ваеннага духу», «палітычнае і эканамічнае абнаўленне».

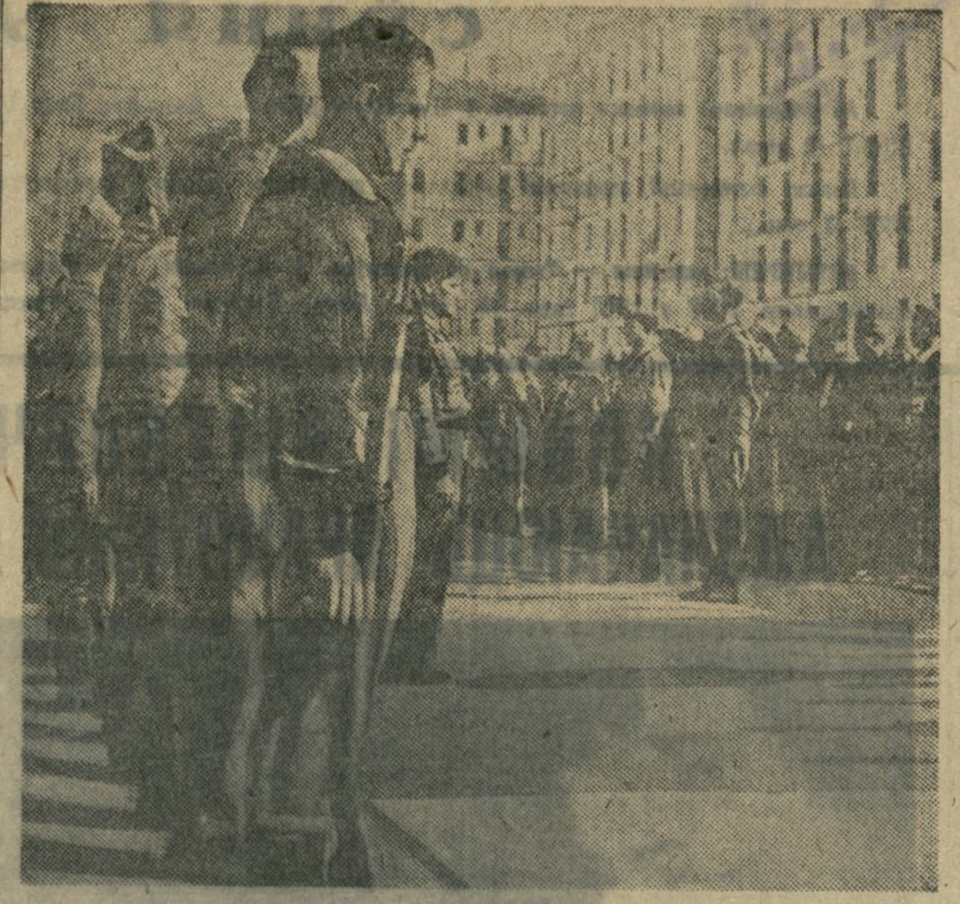

Батальён імя Тэльмана — адзін з самых адважных атрадаў іспанскай рэспубліканскай арміі.

ПЯТЫ ПОЛК ІСПАНСКАЙ НАРОДНАЙ АРМІІ

«Пятага палка больш няма. Няхай жыве пяты полк, няхай жыве народнае войска свабоднай і незалежнай Іспаніі!»,—з гэтымі словамі спыніў сваё самастойнае існаванне пяты полк, праобраз і жалезная аснова вялікай іспанскай народнай арміі, праобраз перамогі над мяцежнікамі і інтэрвентамі.

Пяты полк праіснаваў усяго 6 месяцаў. Ён нарадзіўся амаль у адзін дзень з ваенна-фашысцкім мяцяжом. Яго стварылі іспанскія большэвікі.

Пяты полк рыхтаваў і пасылаў атрады на ўсе франты. Пяты полк рыхтаваў народу не толькі радавых абаронцаў. У часе кароткіх вучэбных гадзін і ў доўгіх зацяжных баях раслі і спелі зусім новыя, з народу вышаўшыя, з народам кроўна звязаныя камандныя кадры.

Першым камдзівам новай рэспубліканскай арміі з павышэннем у генералы назначан Мадэсто. Усе ведаўшыя яго ў адзін голас прадсказваюць яму будучыню выдатнага народнага палкаводца. Але хто-ж такі Мадэсто? Усяго толькі патомственны цясляр з Андалузіі, у ліпені 1936 года—радавы дружыннік толькі што тады нарадзіўшагася пятага палка. Амаль адначасова адправіўся на гвадарамскі фронт яшчэ адзін дрыбыннік, некалі батрак, а потым камандзір пятага палка, камандзір першай змешанай брыгады, выдатны военачальнік Лістэр.

Гэта толькі найбольш папулярныя і паказальныя прыклады.

Дзейнасць палка набыла ўрэшце амаль універсальны характар. Ён ператварыўся ў велізарны ваенна-культурны камбінат, які паказаў краіне, што сапраўды народнае войска можа адыгрываць творчую ролю ў галіне мірнай працы.

Чаму-ж павінен быў спыніць сваё існаванне пяты полк — арганізацыя, якая паспела за 6 кароткіх месяцаў заваяваць сабе бліскучую славу? З той простай прычыны, што місія яго закончана. Пяты полк створан быў іспанскай компартыяй. Але, арганізуючы пяты полк, іспанскія большэвікі ні ў малейшай меры не ставілі сабе мэтай стварыць партыйную баявую часць у прамым і вузкім сэнсе слова. Ні па свайму складу, ні ў якіх іншых адносінах пяты полк ніколі не быў комуністычным палком. Гэта была арганізаваная на ваенны ўзор і ўзброеная часць народнага антыфашысцкага фронта.

Ствараючы пяты полк, іспанская компартыя і яе ЦК заўсёды мыслілі яго сабе, як прамежкавы падрыхтоўчы этап на шляху ад партызаншчыны першых дзён да сапраўднай рэгулярнай народнай арміі. Іспанскія комуністы сказалі: «Як толькі будзе створана рэгулярная народная армія, пяты полк будзе ліквідаваны». І комуністычная партыя, раней другіх зразумеўшая неабходнасць рэгулярнай народнай арміі для перамогі над ворагам, стрымала сваё слова.

1 лютага ў вялікай зале кінематографа «Гойя» адбыўся ўрачысты вечар развітання з палком, на якім кіраўнікі компартыі, байцы, камандзіры, мадрыдскія антыфашысты падвялі вынікі слаўнаму шасцімесячнаму існаванню палка.

(БЕЛТА).

Паход мяцежнікаў на Малагу

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 4 лютага. (БЕЛТА). Паведамленні з Іспаніі гавораць аб канцэнтрацыі флота мяцежнікаў у Алхесірасе (порт на поўдні Іспаніі). Гэта канцэнтрацыя, як паведамляюць, звязана з падрыхтоўкай да новай атакі на Малагу (горад на поўдні Іспаніі).

У Алхесірасе знаходзяцца таксама германскія ваенныя караблі «Адмірал граф Шпее» і «Кельн». Сярод суднаў мяцежнікаў, якія знаходзяцца ў Алхесірасе—крэйсеры «Канарыас», «Балеарэс» і «Альмірантэ Сервера», адзін мінаносец і некалькі ўзброеных тральшчыкаў.

Як паведамляе добра інфармаваная кансерватыўная газета «Таймс», на суднах мяцежнікаў знаходзяцца немцы і італьянцы—артылерысты.

Германскія караблі будуць суправаджаць судны мяцежнікаў у іх паходзе супроць Малагі.

Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, флот мяцежнікаў раніцой 4 лютага вышаў з Алхесіраса ў Малагу.

З Малагі паведамляюць таксама, што ўрадавыя войскі адбілі атакі мяцежнікаў у раёне Марбелы. Мяцежнікі панеслі вялікія страты.

АБ СТАНОВІШЧЫ КОНСКАГА ПАГАЛОЎЯ У ПУХАВІЦКІМ РАЕНЕ

Пастанова бюро ЦК КП(б)Б

ЦК КП(б)Б адзначае, што становішча конскага пагалоўя рабочых коней і маладняка ў радзе абследаваных калгасаў Пухавіцкага раёна паказвае наяўнасць поўнай няўважлівасці, безадказнасці і безгаспадарчых адносін да каня ў радзе калгасаў: «Чырвоная зорка», «Новая Слабада», «Кастрычнік», «Перамога», «Пуцілавец», «Пяцігодка», і інш. і асобных фактаў прамых шкодніцкіх адносін да каня ў гэтых калгасах.

Утрыманне коней у брудных, цесных і халодных памяшканнях, неахайная і нерэгулярная кармёжка іх і крадзеж у коней кармоў, няправільная эксплаатацыя каня, перагрузка жаробных матак, адсутнасць ветэрынарнага догляду, а таксама частая змена конюхаў і фармальнае прымацаванне каня да асобных калгаснікаў — сталі звычайным з'явішчам у гэтых калгасах.

З боку-ж райза, РВК і іншых раённых арганізацый гэта злачыннае з'явішча не сустракала рашучага адпору, хаця Пухавіцкі РВК не аднойчы выносіў пастановы, але яны насілі характар агульных размоў аб кані. У выніку гэтага ў абследаваных калгасах палова коней знясіленыя, частка— вашывыя, з нагнётамі. У калгасе «Перамога», напрыклад, пала 13 коней у асноўным ад нагнётаў. Жаробныя маткі часта абартуюць, маладняк, як правіла, знясілены і беспрытульны. Асобы-ж, вінsocialныя ў такіх варварскіх і безадказных адносінах да каня, не прыцягваюцца да адказнасці, працягваючы аставацца на рабоце па догляду за коньмі.

ЦК КП(б)Б лічыць, што загадчык райза Пухавіцкага раёна т. Думанскі і старшыня РВК т. Уткін павінны ў першую чаргу панесці сур'ёзнейшыя спагнанні за такое зусім недапушчальнае становішча конскага пагалоўя ў раёне, і толькі ўлічваючы, што за апошні час партыйныя і савецкія арганізацыі Пухавіцкага раёна пачалі па-большэвіцку выпраўляць свае памылкі, прыняўшы рад мер для паляпшання догляду за канём у калгасах, ЦК абмяжоўваецца вынясеннем суровай вымовы загадчыку райза Думанскаму і абвяшчае вымову старшыні РВК т. Уткіну, папярэдзіўшы іх, што яны абавязаны забяспечыць у бліжэйшы-ж час рэзкае паляпшанне ў пастаноўцы справы догляду за канём у раёне.

ЦК указвае таксама Пухавіцкаму РК КП(б)Б і сакратару РК т. Хіжынкову на слабае кіраўніцтва справай догляду за канём і ўзнаўлення конскага пагалоўя ў раёне.

ЦК абавязвае РК КП(б)Б, РВК і райза строга кіравацца ў сваёй рабоце па каню пастановай ЦК КП(б)Б ад 31 кастрычніка 1936 г. і ўсімі ранейшымі пастановамі і ўказаннямі партыі і ўрада аб кані. У бліжэйшы-ж час у калгасах Пухавіцкага раёна неабходна ліквідаваць абязлічку ў доглядзе за канём, перагледзець склад конюхаў і спыніць цякучасць іх складу, устанавіўшы прэміраванне лепшых конюхаў за іх работу; накіраваць у калгасы ўвесь наяўны склад спецыялістаў райза і МТС для праверкі і арганізацыі правільнага кармлення і догляду за канём; праверыць і палепшыць становішча і абсталяванне памяшканняў для коней у калгасах. ЦК абавязвае тт. Уткіна і Хіжынкова праз дзве дэкады далажыць ЦК КП(б)Б аб прынятых мерах і выніках.

ЦК лічыць, што недапушчальна дрэннае становішча конскага пагалоўя ў Пухавіцкім раёне лішні раз пацвярджае зусім нездавальняючае кіраўніцтва справай развіцця конегадоўчай гаспадаркі ў Беларусі з боку Наркамзема БССР. Даючы дырэктывы па гэтаму пытанню, часта агульныя, і не правяраючы іх выкананне мясцовымі зямельнымі органамі, Наркамзем упусціў з віду такія канкрэтныя ўчасткі гэтай работы, як прыпісны конскі склад, недастаткова займаўся пытаннем узнаўлення конскага пагалоўя, сапраўднымі клопатамі аб жаробных матках і барацьбой за захаванне і вырошчванне маладняка. Наркамзем таксама не звярнуў належнай увагі такім пытанням, як работа конюха, замацаванне яго на рабоце, разгортванне стаханаўскага руху сярод людзей, абслугоўваючых каня і ліквідацыя абязлічкі ў доглядзе за канём — аднаго з самых злейшых недахопаў у справе догляду за канём.

Указваючы на гэта Наркамзему БССР т. Бенеку, ЦК КП(б)Б абавязвае яго рашуча змяніць работу ўсёй сістэмы Наркамзема ў напрамку неадкладнага зжывання паказаных вышэй недахопаў, забяспечыўшы штодзенныя большэвіцкія клопаты і барацьбу за каня.

Маючы на ўвазе, што ў радзе іншых раёнаў аналагічнае становішча з канём і надаючы велізарнае і палітычнае, і гаспадарчае значэнне барацьбе за моцнага, здаровага каня, ЦК абавязвае ўсе АК, ГК і РК КП(б)Б, АВК, РВК і акруговыя зямельныя органы па-большэвіцку разгарнуць работу па догляду за канём і яго ўзнаўленнем і па неадкладнаму знішчэнню недахопаў, тармозячых справу ўмацавання і росту конскага пагалоўя ў БССР.

У ТУРАВЕ ПАКРЫВАЮЦЬ ЗЛАЧЫНЦАЎ

(Пісьмо калгаснікаў)

Некалькі разоў раённая газета «Чырвоная Тураўшчына» пісала аб шкоднай дзейнасці старшыні калгаса «Першы злёт калгаснікаў-ударнікаў» Карася Цімаха, але сігналы засталіся ў паветры.

У 1935 годзе Карась прысвоіў сабе грошы за праданыя дзяржаве 1350 кілаграмаў збожжа. Апрача гэтага, ён растраціў 500 руб. калгасных грошай. Справа была накіравана пракурору Тураўскага раёна, але яна бясследна згінула.

Вясною 1936 г. Карась надзяліў землёй з калгаснага масіву свайго цесця А. Жураўскага і аднаасобнікаў Балашыцкага Н., Максіменка, Ганькмана. Апрача таго, што кожнаму з іх даў па поўгектара зямлі, цесцю Жураўскаму адвёў самую лепшую сенажаць з калгаснага масіву.

Без ведама праўлення і агульнага сходу Карась перакідаў калгаснікаў з адной работы на другую. Так, сваю жонку Ульяну паслаў на курсы загадчыкаў МТФ. За час яе прабывання загадчыкам фермы ў 1936 г. пала 50 проц. цялят, увесь час разбазарвалася малако і іншыя прадукты.

30 лістапада 1936 г. Карась са сваім шваграм Жураўскім Рыгорам напалі на рабочага Маркевіча Алеся, над якім доўга здзекваліся.

Аб пабоях справа была перадана ў народны суд Тураўскага раёна, але да гэтага часу ніякіх мер не прынята.

КАЛГАСНІКІ.

АД РЭДАКЦЫІ. Пры праверцы на месцы ўказаныя ў пісьме факты поўнасцю пацвердзіліся. Тураўскія раённыя арганізацыі—райвыканком, райземаддзел, пракуратура і РК КП(б)Б—безадказна аднесліся да сігналаў, якія паступалі ад калгаснікаў аб агіднасцях у калгасе і гэтым самым патуралі злачынствам, якія там тварыліся.

Рэдакцыя чакае ад Тураўскага РК КП(б)Б неадкладных і рашучых мер па аздараўленню калгаса.

ПАРУШАЮЦЬ СТАТУТ СЕЛЬГАСАРЦЕЛІ

(Пісьмо калгаснікаў)

У калгасе імя Будзённага, Асіпавіцкага раёна, мае месца парушэнне статута сельскагаспадарчай арцелі. Так, напрыклад, аднаасобнік Беразоўскі Вінцэсь карыстаецца ўсёй калгаснай маёмасцю без ніякай супярэчнасці з боку кіраўніцтва калгаса.

Брат Беразоўскага — Язэп — працуе ў калгасе старшым конюхам, які вельмі чула адносіцца да запатрабаванняў аднаасобнікаў, у прыватнасці да свайго брата — аднаасобніка Беразоўскага Вінцэся. Ён даў яму лепшых калгасных коней у малатарню на цэлы дзень.

Наглядаліся і такія выпадкі, калі Беразоўскі Вінцэсь браў у калгасе лепшага каня і ездзіў невядома куды. Гэта было 13 снежня 1936 года.

Апрача гэтага конюх Беразоўскі дапамагае аднаасобнікам укрываць кароў, каб не здаваць малака дзяржаве.

Аб усіх гэтых фактах мы пісалі ў сельскі совет і ў райвыканком, але мер ніякіх не прымаюць у адносінах таго, каб у нашым калгасе спынілі парушэнне калгаснага статута.

КАЛГАСНІКІ.

„РЭАГАВАННЕ“ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

На менскай базе Белшвэйснабсбыта працуе прыёмшчыцай работніца Сурко. Яна, муж, маленькае дзіця і старуха-маці жывуць у падвальным сырым пакойчыку. Падлога зусім згніла. Дах абваліўся. Рамантаваць гэты дом немагчыма.

Трэба дадаць, што Сурко цяжарная і чакае другога дзіцяці.

Члены менскага горсовета Астроўскі і Жыхановіч, якія наведалі Сурко, склалі акт аб тым, што рабочай сям'і пагражае абвал і перадалі ў менскі горсовет для прыняцця тэрміновых мер.

Горсовет абмежаваўся тым, што прымацаваў сям'ю Сурко да жакта № 26. Ужо некалькі месяцаў работніца Сурко ходзіць да старшыні жакта і просіць прадаставіць хоць які-небудзь пакой, дзе-б можна было жыць. На яе просьбы ў жакце не звяртаюць ніякай увагі.

УЛАСЕНКА.

НЕЗАКОННАЕ ВЫКЛЮЧЭННЕ З КАЛГАСА

Мне ўжо 80 год. Жонцы маёй не менш. 4 гады таму назад мы ўступілі ў калгас «Трэці Інтэрнацыянал», Кручанскага сельсовета, Круглянскага раёна. 2 сыны мае служаць у Чырвонай Арміі.

У гэтым годзе я са сваёй старухай выпрацаваў 200 працадзён. Нядаўна старшыня праўлення Даніленка выключыў мяне з калгаса за тое, што мая дачка не паслухала мяне і не выйшла на работу.

Я лічу, што выключэнне мяне з калгаса з'яўляецца парушэннем статута сельскагаспадарчай арцелі. На старасці я хачу жыць у калгасе.

Н. ДРАЗДОЎ.

Па слядах выступлення „Звязды“

„ВЕТКАЎСКІЯ САМАДУРЫ“

Пад такім загалоўкам у «Звяздзе» ад 9 студзеня г. г. была змешчана заметка, у якой паведамлялася аб грубым парушэнні Сталінскай Канстытуцыі работнікамі Данілаўскага сельсовета, Веткаўскага раёна. Пракуратура БССР паведаміла рэдакцыі, што следства па гэтай справе закончана. Намеснік старшыні Данілаўскага сельсовета Давідовіч Нікалай і сакратар сельсовета Званцоў Палікарп прыцягваюцца да судовай адказнасці.

АЛЕСЬ СТАХОВІЧ

СТОИКАСЦЬ

АПАВЯДАННЕ.

I.

На калгасным сходзе, пасля доўгіх размоў Максіму Пятровічу ўручылі драбавік.

У той вечар, усхваляваны, ён спяшаўся дахаты. І як толькі ляпнуў дзвярыма, адразу звярнуўся да жонкі:

— Ну, Аўдоцця, стаў вячэру.

Аўдоцця зірнула на драбавік і развяла рукамі.

— А ламачына гэта навошта?

— І зусім не ламачына, а драбавік... Ды яшчэ вунь які!.. Двухстволка... — з крыўдай у голасе адказаў Максім.

— А на ліха-ж ён табе?

Максім зірнуў на жонку і, усміхнуўшыся, апусціўся на тапчан.

— Да адказнай справы прыстаўлен, — з гордасцю прадаўжаў ён, распраўляючы вусы, — усё дабро калгаса ўручана...

— Маладзейшаму зручней было-б з гэтым...

— А я што?.. — агрызнуўся стары.

Жонка падышла да печы і, загрукацеўшы заслонкай у чалесніку, падалася на кут.

Павячэраўшы, Максім вышаў на варту. Раскінутая калгасная сядзіба маўкліва сустрэла яго.

Надвор'е было цёплае. Шызае атрэп'е хмараў распаўзалося па небе, і з-за высокай сіласнай вежы ўсплываў маладзік.

— От калі-б такое святло ды кожную ноч... — ідучы да свірна пра сябе думаў Максім, — і ніякі-б чорт не адважыўся лезці... Але што... Абнаглелы д'ябал і ўдзень нагадзіць столькі, што і за год не разлічышся... — прабубнеў стары, папраўляючы драбавік.

II.

Вэтраныя асеннія ночы цягнуліся доўга. Навакол было ціха. Толькі халодны парывісты вецер абдаваў прызямістую постаць Максіма, церабіў яго рослую, шуршавую бараду.

І часта ў глыбокую поўнач, калі густы шэры туман спавіваў калгасныя будынкі і дробны дожджык марасіў на двары, да старога паўзла, падкрадвалася дрымота, імкнулася схапіць у свае абдымкі яго.

Тады Максім чмыгурыўся.

— От ужо пацягнула, — прагаварваў ён і пачынаў шпарчэй рушыцца ля свірна.

Ён помніў гаворку на сходзе пра свіран і таму увесь час клышаў ля яго.

Абапёршыся на драбавік, ён пазіраў на той бок аброслага лазою, ператкананага калючым дротам ручака, і турботныя думкі хвалявалі яго...

Успамінаў Максім і пра апошняе здарэнне ў суседнім калгасе... і пра кульгавага Астапа, які, хаваючыся ад прыкрай асенняй макроты, забраўся пад павець і, прысеўшы на салому, салодка задрамаў пад мернае, убаюкваючае бульканне спякаючай вады...

Убаку зашамацела іржышча. Максім адкінуў каўнер і, уважліва прыслухоўваючыся, прысеў да зямлі.

Паўз старога хутка праімчалася кошка і, заскробшы кіпцюрамі, падалася на свіран.

— Цьфу! Нячыстая сіла, — з сэрцам прагаварыў Максім і закалясіў ля будынка.

III.

— Ты ведаеш, Аўдоцця! загаварыў Максім, здымаючы з пляча стрэльбу, — я ўжо даўно хацеў табе расказаць аб гэтым...

Аўдоцця насцярожылася.

— Але думаю сабе, — прадаўжаў ён, — ці варта бабу растрывожваць...

— Ну аб чым-жа, аб чым? — хутчэй хацелася даведацца жонцы.

— Было гэта перад самай нядзеляй, мо' дзён дзесяць таму,—прысеўшы на край ложка, пачаў апавядаць Максім.

— Стаю я, абапёршыся ля шулы, і думаю: — «Ці было калі гэтулькі дабра ва ўсёй тутэйшай ваколіцы, колькі цяпер у адным гэтым свірне...»

Чую, штосьці раптам куддык, нібы спаткнуўся хто, і адразу заціхла. Я адышоў за вугал і прыглядаюся ўбок. Праз некалькі часу зашамацела ўжо ля самага будынка. Я туды. Хтосьці мільгануў у вачэх і прызямліўся да дзёрну. Затым нязграбна перагнутая постаць падхапілася з зямлі і, нібы звер, панеслася ў лагчыну.

— А няліха-ж яго, — ківаючы галавой, здзіўлена прагаварыла Аўдоцця.

— А праз некалькі дзён зноў хтосьці прабіраўся да свірна.

— Скажы ты! — камэчучы падол, дзівілася жонка.

І пасля гэтай гаворкі, калі Максім, павячэраўшы выходзіў на варту, жонка напамінала яму:

— Ты-ж глядзі, Максім, ды і сам сцеражыся.

IV.

Ноч была цёмная. Шэрыя хмары несліся па ветру, рассяваючы мокрыя сняжынкі. З-за вугла пасвістваў вецер.

Максім абышоў будынак і, расправаючы каўнер кажуха, на момант прысеў на пярэклеці.

Было ціха навакол. Толькі дзесьці пад хлевам раз ад разу павольна гаўкаў сабака.

— От яшчэ падла, ляніцца і гаўкнуць як след... А мо' на вецер?.. — пра сябе думаў Максім.

Ён узняўся з пярэклеці і зноў закалясіў ля свірна.

Унізе шаркнула іржышча. Максім асцярожна пасунуўся ўперад.

Дзве чорныя постаці раптам выраслі ў вачах Максіма і, затрусіўшы па абвеяным, скурчаным іржышчы, зніклі за гарой.

— От зладзюгі, каб пачакаў за сцяной, дык мо падцэліў бы абодвух, — ідучы думаў Максім.

Абышоўшы вакол свірна некалькі разоў, Максім суняўся ля вывернутай маланкай дзічкі. І не паспеў ён скруціць цыгарку, як у нэбе над яго хатай узвіўся клубок чорнага дыму, і зіхацеючае полымя агню папаўзло па сцяне.

Максім зірнуў на агонь, і з яго вачэй пасыпаліся яркія кроплі.

— Пажар! Па-жа-а-а-ар!!! — збянтэжана закрычаў Максім.

Але навокал было ціха. У глыбокай поўначы спалі ўсе. Спакойна спала ў хаце Максімава сям'я.

— Па-жа-а-а-ар! Па-жа-а-а-ар!!! працягваў крычаць Максім, і нервовыя спазмы сціскалі яго горла.

— Мая хата...

Ён было некалькі крокаў падаўся наперад, але хутка суняўся.

— Падпаляць і свіран, — мільганула ў галаве старога, і ён адразу пасунуўся назад.

Вялікі слуп агню зіхацеў над сядзібай і чуліся перапалоханыя енкі жанчын і дзяцей.

— Спалілі гады! — вырвалася з грудзей Максіма. — Але без хаты не буду... Не тая пара... — прагучэў яго ўпэўнены голас.

Усхваляваны, ён завярнуў за сцяну і загібаючы вугал, у некалькіх кроках ад сябе заўважыў чалавека, які поўз да свірна.

Максім прыхінуўся да вугла, моцна трымаючы стрэльбу, і, калі чалавек прыблізіўся да свірна, ён, колькі сілы было грымнуў яго драбавіком па храбціне.

З рук у дыверсанта выпаў прасякнуты газаю скрутак і ён, скурчыўшыся ад удару, схапіўся за нож.

Максім яшчэ раз аглушыў дыверсанта прыкладам і, схапіўшы за руку, уссеў на яго.

— Ну, цяпер ужо крышка! — прагаварыў Максім, вяроўкай звязваючы смярдзючыя газаю рукі.

ГЛУШЫЦЕЛІ РАЦЫЯНАЛІЗАТАРСКАЙ ДУМКІ

Менскі дрэваапрацоўчы завод імя Молатава праславіўся на ўсю Беларусь, як адстаючы, на працягу доўгага часу не выконваючы план па колькасці, асартыменту і якасці.

Адной з сур'ёзных прычын ганебнай працы завода з'яўляюцца бяздушныя, чыноўніцкія адносіны кіраўніцтва завода да людзей, непрыслухоўванне да іх голасу, сабатаж каштоўнейшых рацыяналізатарскіх прапаноў рабочых.

Яркім прыкладам гэтага могуць служыць адносіны да рацыяналізатара гэтага завода Іосіфа Антонавіча Гецеля.

Тав. Гецель мае 34-гадовы вытворчы стаж столяра. На заводзе ён працуе з красавіка 1935 года. За гэты час тав. Гецель унёс дзесяткі рацыяналізатарскіх прапаноў, але амаль кожны раз ён сустракаў сцяну кансерватызма, бяздушша і прамы сабатаж у рэалізацыі карысных для вытворчасці прапаноў.

Тав. Гецеля рабочыя характарызуюць, як энергічнага, добрасумленнага, адданага справе работніка. Але гэтага адданага работніка чыноўнікі з заводакіраўніцтва давялі да такога становішча, што ён аказаўся вымушаным падаць заяву аб аслабаненні яго ад працы.

Чаму?

— Я ўсёй душой аддаены рабоце, — гаворыць тав. Гецель. — Мае думкі ўвесь час сканцэнтраваны на адным — як-бы лепш рацыяналізаваць вытворчасць, павысіць прадукцыйнасць працы і палепшыць якасць. Аднак, на вялікі жаль, гэта праца прападае дарэмна. Унесеныя мною рацыяналізатарскія прапановы ў большасці застаюцца нерэалізаванымі. А ці прыемна гэта, калі бачыш, што тое, над чым працуеш і за што праводзіш бяссонныя ночы, людзі кладуць пад сукно і адгаворваюцца ўсё абяцанкамі?

Скарга зусім абгрунтавана.

Сам тэхнарук завода тав. Тацьянок прызнае, што тав. Гецель з'яўляецца здольным, актыўным і адданым работнікам, але перашкаджае яму толькі аднобокая агульная і тэхнічная адукацыя.

Гэта правільна. Іменна таму, што ў тав. Гецеля недастатковыя агульныя і тэхнічныя веды, ён вельмі часта каштоўныя рацыяналізатарскія прапановы не ў стане абгрунтаваць у чарцяжах і адпаведных разлiках.

Але паўстае пытанне, чаму тав. Тацьянок, ведаючы аб гэтым, не арганізаваў тэхнічнай дапамогі тав. Гецелю?

Тав. Гецель прапанаваў зрабіць вайму для склейвання шафаў. Гэта павінна было ў некалькі раз павысіць прадукцыйнасць працы і палягчыць работу. Але калі ён прадставіў чарцёж ваймы, у ім аказалася рад недакладнасцей замест таго, каб дапамагчы выправіць гэтыя недакладнасці, на заводзе палічылі за лепшае проста адхіліць прапанову.

Па такіх-жа прычынах засталіся неажыццёўленымі многа прапаноў.

26 кастрычніка загадчык тэхнічнай кансультацыі Цэнтральнага савета таварыства вынаходнікаў БССР тав. Хайкін разам з механікам завода, інжынерам Стома зрабілі заключэнне аб вынаходстве тав. Гецеля—прыстасаванне да фрэзернага варштата механічнай падачы дэталей. Гэта вынаходства было прызнана імі каштоўным і прапанавана заводакіраўніцтву ў кароткі тэрмін забяспечыць канструяванне і эксперыментаванне данага прыстасавання.

Аднак, на заводзе да гэтага не прыступалі. Так і засталася каштоўная прапанова ў папках заводакіраўніцтва.

Былыя дырэктары завода Карасік і Блоцкі многа раз абяцалі тав. Гецелю дзелавую дапамогу, забяспечыць рэалізацыю яго прапаноў, але кожны раз гэта заставалася пустым абяцаннем. Наадварот, чым далей, тым больш абураючымі станавіліся адносіны да яго. Матэрыялы, спецыяльна высушаныя ім для вырабу сваіх мадэлей, выкідваліся невядома кім на двор, пад дождж, пад снег. Вылучаны па настаянню тав. Гецеля кваліфікаваны столяр для вырабу мадэлі яго вынаходства свядома адрываўся начальнікам цэха на іншыя работы.

Тав. Гецель вынайшоў варштат для змазкі дрэва клеем. Але на дрэваапрацоўчым заводзе не аказалася... дрэва для вырабу ўзораў. Смешна і разам з тым абураюча.

Тав. Гецель больш не змог працаваць на заводзе, ён адтуль ушоў. Але і да гэтага часу яму не выплачана прэмія нават за тыя 6 прапаноў, якія ажыццёўлены.

Кіраўнікі завода не зрабілі ніякіх урокаў з рашэння бюро Варашылаўскага райкома КП(б)Б гор. Менска ад 4 сакавіка 1936 г. У гэтым рашэнні яны прама былі папярэджаны аб неабходнасці больш сур'ёзных адносін да рацыяналізатарскіх прапаноў.

Выклікае здзіўленне і пазіцыя шматтыражкі «Молатавец» (рэдактар тав. Фрыд), якая, не разабраўшыся па сутнасці справы, абвінаваціла т. Гецеля ў бяздзейнасці. Такое лёгкадумства не да твару заводскай газеце.

Няма сумнення, што ў абарону тав. Гецеля стане Варашылаўскі райком КП(б)Б, які ўсё-ж прымусіць чыноўнікаў завода імя Молатава паважаць рашэнні райкома і чула адносіцца к самаму каштоўнаму капіталу — нашым савецкім людзям.

Р. ДОДЗІН.
В. А. АСТРОЎСКІ.

БЕЗГАСПАДАРЧАСЦЬ

Мы, рабочыя равзніцкага спіртзавода, Чэрвеньскага раёна, вымушаны звярнуцца за дапамогай «Звязды», бо адміністрацыя завода на нашы заявы не звяртае ніякай увагі.

Вось ужо хутка 4 месяцы, як мы не атрымліваем зарплаты. Калі звяртаемся да адміністрацыі завода, дык замест адказу нас просяць выйсці з канторы. Дырэктар тав. Калачоў пагражае звальненнем рабочых. Ён не любіць самакрытыкі.

На заводзе шмат безгаспадарчасці: некалькі затораў выпушчана ў рэчку. Безгаспадарчасць і самаснабжэнне прывялі да таго, што завод мае каля 100.000 рублёў страт.

(10 подпісаў).

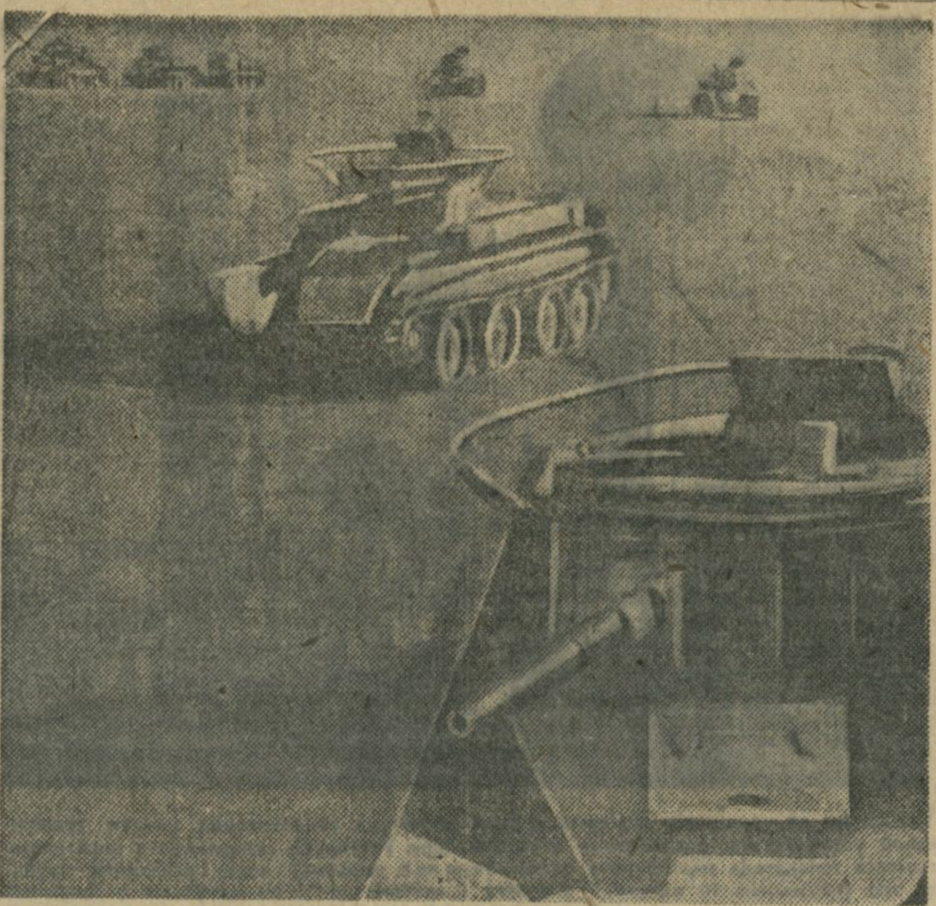

ТАНКІ НА ВУЧЭННЯХ (з альбома «Изогиза» «20 год РСЧА»).
Фото Д. Шулькіна.

АЎГУСТАНІЦІС
Сакратар ЦК ЛКСМБ

МОЛАДЗЬ—НА ТАНКІ!

Вялікую работу вядзе ленінскі комсамол Савецкай Беларусі па ўмацаванню абараназдольнасці соцыялістычнай радзімы. Жывучы на граніцах з буржуазным захадам, наша моладзь добра ведае і шануе свой абавязак — быць заўсёды на-чаку, быць заўсёды гатовай да рашучага адпору ворагу, гатовай адказаць сакрушальным ударам на ўдар.

Комсамольцы і моладзь Савецкай Беларусі разумеюць, што абарона радзімы — іх свяшчэнны доўг. Ва ўдасканаленні авалодваюць адной з ваенных спецыяльнасцей, упарта працуюць над аўладаннем магутнай ваеннай тэхнікай, якой узброена наша доблесная Чырвоная Армія.

У адказ на ўзмоцненую падрыхтоўку фашыстамі Германіі, Японіі і інш. капіталістычных дзяржаў новай сусветнай бойні, новай вайны і, перш за ўсё, супроць нашай соцыялістычнай бацькаўшчыны, комсамольцы і моладзь яшчэ больш упарта, яшчэ энергічней авалодваюць майстэрствам вадзення самалёта, танка, майстэрствам трапнай стральбы і вадзення боя.

Сотнямі налічваюцца розныя ваенныя гурткі: стралковыя, па вывучэнню кулямёта, коннай справы, тапаграфіі, разведкі, проціпаветранай абароны і інш. ваенных спецыяльнасцей.

З велізарнейшым натхненнем сустрэла моладзь Савецкай Беларусі заклік менжынцаў — даць краіне ў бліжэйшы час 150 тыс. лётчыкаў.

Вялікі рух моладзі, які пачаўся пасля X Усесаюзнага З'езда ВЛКСМ за аўладанне складанай ваеннай тэхнікай, у прыватнасці танка, даў ужо шмат станоўчых вынікаў у нас у рэспубліцы. Як правіла, кожны трактарыст і шофер імкнуцца стаць добрымі танкістамі, быць гатовымі пры першай неабходнасці, па першаму закліку большэвіцкай партыі і ўрада перасесці на баявы танк і ім сакрушаць ворага.

З поспехам разгортваецца ў нашай арганізацыі сетка гурткоў па вывучэнню танка, сетка танкавых гурткоў. Лепельскі акругком комсамола да кастрычніцкіх дзён мінулага года ўжо выпусціў першую чаргу танкістаў складзеных галоўным чынам з комсамольцаў, падрыхтаваных без адрыву ад вытворчасці.

Зараз на базе гэтых гурткоў, арганізаван танка-гурток, які ахапіў навучаннем танкавай справе комсамольцаў і моладзь.

Па вопыту гэтых арганізацый створаны падобныя танка-гурткі і ў радзе іншых раёнаў.

Пасля выпуску першых гурткоў у Лепельскай акрузе на базе МТС укамплектаваны новыя групы будучых танкістаў.

Усе створаныя вучэбныя групы забяспечаны вучэбнымі дапаможнікамі і прыступілі да глыбокай і сур'ёзнай вучобы.

Няма сумнення, што справай навучання моладзі майстэрству вадзення баявых танкаў зоймецца большасць нашых комсамольскіх і асоавіяхімаўскіх арганізацый. Акругкомы комсамола і некаторыя райкомы, гаркомы вядуць зараз вялікую падрыхтоўчую работу па стварэнню ў бліжэйшы час гурткоў танкістаў.

Быць танкістам, таксама як і лётчыкам, для нашай моладзі Савецкай Беларусі справа вялікага гонару.

Комсамол Савецкай Беларусі і ў гэтай важнейшай справе ваеннай падрыхтоўкі моладзі да абароны нашай радзімы даб'ецца значных поспехаў. Залогам да гэтага — тая ўвага і дапамога, якую аказвае нам у гэтым Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, залогам да гэтага — тая гарачая любоў і бязмежная адданасць савецкай моладзі да нашай большэвіцкай партыі, да друга моладзі, правадыра і настаўніка, дарагога таварыша Сталіна.

ВЫКРЫЦЬ ВОРАГАЎ ДА КАНЦА

На Віцебскім чыгуначным вузле арудавала зграя трацкісцкіх бандытаў. Гэта прадажная зграя шпіёнаў і дыверсантаў добра разумее вялікае дзяржаўнае значэнне вузла, і зусім невыпадкова ў «дырэктывах» здрадніка радзіме трацкіста Ліўшыца было прамое заданне—паралізаваць работу на Віцебскім вузле. Становіцца зразумелай і мэта прыезду на вузел у 1934 годзе ўпаўнаважанага Ліўшыца трацкіста Фуфранскага. Тут на вузле арганізоўвалася трацкісцка-зіноўеўская контррэволюцыйная банда, падбіраліся кадры, расстаўляліся сілы.

У пачатку і сярэдзіне мінулага года нашымі слаўнымі чэкістамі была выкрыта ў паравозным дэпо Віцебск група контррэволюцыянераў дыверсантаў (Гуменнікаў, Шпакоў, Антонаў і інш.), якія мелі прамое заданне развaліць паравозны парк, арганізоўваць крушэнні і аварыі. Выключная страта рэволюцыйнай пільнасці партарганізацыяй дэпо дала магчымасць гэтай бандзе на працягу доўгага часу беспакарана шкодзіць. Больш таго, многія з гэтых бандытаў нават прэміраваліся, і па хадайніцтву трыкутніка дэпо былі прадстаўлены для атрымання значкоў «Ударнику сталинского призыва» (Шпакоў, Ольшэўскі і інш.), пасыланіся на нараду стаханаўцаў-крываносаўцаў.

Аднак партыйная арганізацыя не зрабіла адсюль для сябе неабходных вывадаў у рабоце. Супакоіўшыся на тым, што выкрытыя ворагі (да рэчы, без дапамогі партарганізацыі) зняты, партком не мабілізаваў партыйную арганізацыю і рабочы калектыў на павышэнне рэволюцыйнай пільнасці, на разгортванне большэвіцкай самакрытыкі, на выкрыццё ворагаў народу да канца. У рэзультаце нявыкрытыя трацкісцкія элементы працягвалі арудаваць і праводзіць сваю контррэволюцыйную шкодніцкую работу. За апошні час выяўлена 17 выпадкаў наўмыснага ўкідвання ў стокер (чарвячны вінт, які механічна падае вугаль у топку) звышмагутных паравозаў «ФД» рознастайных металічных частак. Гэта рабілася з яўнай мэтаю сапсаваць механізмы падачы вугалю, а тым самым вывесці паравозы са строю, арганізоўваць аварыі і крушэнні.

Толькі па віне шкодніцкага рамонту паравозаў за апошняе паўгоддзе 1936 года мелі месца тры крушэнні і 79 выпадкаў здачы паяздоў у шляху, і ў студзені гэтага года — 19 выпадкаў. Вялікая колькасць паравозаў «ФД» (20-1157, 20-827) і інш. серый маюць пракат бандажа звыш прадугледжанай нормы, што вядзе да яўнай пагрозы безапаснасці руху, але гэтыя паравозы на рамонт па чаботчны не ставяцца. Рад паравозаў знаходзяцца ў выключна безгаспадарчым становішчы—не працуюць пясочніцы, змазваючыя апараты, і т. д.

Можна прывесці яшчэ цэлы рад фактаў прамога шкодніцтва. Так, напрыклад, 29 студзеня па віне слесара Купрыянава быў замарожан паравоз «ФД» 20-828. Гэты Купрыянаў у цэху не раз выступаў з контррэволюцыйнай агітацыяй. Між тым ён і да гэтага часу працягвае працаваць. Ніхто не выкрыў яго варожы твар. Другі факт. Паравоз «ФД» 20-1153 цэлы месяц эксплаатаваўся з сапсаваным стокерам, у рэзультаце чаго сістэматычна спазняўся. Шматлікія заявы аб гэтым машыніста тав. Гутаровіча сустракалі ад начальніка дэпо шкодніка Егарава адзін адказ — нічога, пойдзе.

Начальнік дэпо Егараў актыўна абараняў прамых дыверсантаў шкоднікаў (Пузанкевіч, Гуменнікаў, Альшэўскі і інш.), адстайваў іх як «незамянімых» работнікаў і па сутнасці кіраваў усёй іх шкодніцкай работай. Былога дзяжурнага па дэпо Пятрашка, які быў зняты з гэтай пасады асабіста начальнікам Заходняй чыгункі Русанавым за сістэматычны зрыў падачы паравозаў пад паязды, Егараў устроіў на работу ў тэхнічнае бюро. Начальнікам спец. часткі дэпо Егараў пасадзіў Аржанова, выключанага з партыі за актыўны сабатаж дырэктыў партыі аб траспарце, сына правакатара. Егараў усяляк развіваў шкодніцкую тэорыю аб немагчымасці язды паравозаў па тоўшчых вугалях.

Егараў, Крывашэеў свядома зрывалі пачынанне лепшых стаханаўцаў дэпо. Так, напрыклад, стаханаўская брыгада тав. Ліндэ дабілася выпуску паравозаў з прамыўкі за 3,5 гадзіны пры заданні ў 14 гадзін. Але замацаваць свае поспехі яна не змагла, бо наступныя паравозы брыгадзе па графіку не падаваліся і ўся брыгада вымушана была кідаць работу і ісці дамоў.

Гэта не адзінкавы выпадак. Графік пастаноўкі на рамонт паравозаў на прамыўку сістэматычна зрываецца. Няма тэхнічнага аператыўнага плана рамонту паравозаў. У сваёй большасці паравозы, якія становяцца на рамонт і выпускаюцца з рамонту, папярэдне не правяраліся асабіста начальнікам дэпо Егаравым і яго намеснікам Крывашэевым.

Егараў не раз папярэджваўся гаркомам партыі, палітаддзелам чыгункі і ЦК КП(б)Б. Ён кляўся, што па-большэвіцку перабудуе сваю работу, а на практыцы двурушнічаў, актыўна дапамагаў класавым ворагам і сам асабіста сістэматычна свядома зрываў мерапрыемствы партыі па палепшанню работы дэпо.

Усё гэта з усёй паўнатой выявілася на апошнім партыйным сходзе партарганізацыі дэпо. У сваіх выступленнях комуністы (Гутаровіч, Тарасёнак, Клімаў, Саламонаў, Гайковіч, Крыўчонак) выкрывалі сапраўдныя прычыны выключна дрэннай работы дэпо Віцебск. Гэтыя прычыны, галоўным чынам, заключаюцца ў свядомым зрыве кіраўніцтвам дэпо выканання загадаў наркома Л. М. Кагановіча. Нізкі ўзровень унутрыпартыйнай і партыйна-масавай работы, прытупленне рэволюцыйнай пільнасці дазвалялі класавым ворагам на чале з Егаравым праводзіць контррэволюцыйную, шкодніцкую работу.

Егараў выключан з партыі. Але наўрад ці можна сказаць, што на гэтым аканчваецца работа па выкрыццю злейшых ворагаў народу — трацкістаў, гэтых фашысцкіх агентаў, выраадкаў чалавецтва.

Перад партыйнай арганізацыяй стаіць адказнейшая задача — да канца выкрыць усіх прытаіўшыхся ворагаў народу. Толькі рашучым павышэннем рэволюцыйнай пільнасці, уздымам усёй арганізацыйна-партыйнай работы і палітычнай агітацыі сярод рабочых можна будзе да канца выкрыць усіх ворагаў народу.

Трэба, каб палітаддзел Віцебскага аддзялення і віцебскі гарком КП(б)Б зрабілі для сябе ўсе неабходныя вывады з гэтай справы.

Арн. ЗАРУБЕЖНЫ.
С. ОЛЬГІН.

МЯСЦОВАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ БССР У 1937 годзе

А. Я. БАЛЦІН
Народны камісар мясцовай прамысловасці БССР

Праз 10 дзён лепшыя людзі БССР — дэлегаты Надзвычайнага XII Усебеларускага З'езда Советаў — з'едуцца ў Менск, каб абмеркаваць і зацвердзіць канчатковы тэкст Канстытуцыі БССР. З велізарным уздымам праходзіць зараз абмеркаванне апублікаванага гэтымі днямі праекта Канстытуцыі БССР ва ўсіх кутках Беларускай Рэспублікі — на прадпрыемствах, у калгасах, соўгасах, у прамысловых арцелях, у жактах і т. д. Праект Канстытуцыі беларускага народу напісан на аснове вялікай Канстытуцыі СССР, тварцом якой з'яўляецца наш мудры, геніяльны правадыр народаў таварыш Сталін.

Савецкая Беларусь з прыгнечанай калоніі царскага самаўладства ў мінулым ператварылася цяпер у квітнеючую, шчаслівую соцыялістычную рэспубліку. Яркім адлюстраваннем гэтых велізарных перамог, дасягнутых пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі і вялікага Сталіна, з'яўляецца няўхільны рост і развіццё мясцовай прамысловасці БССР. У 1934 годзе валавая прадукцыя прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці БССР складала 306.355 тысяч руб., у 1935 годзе — 357.893 тысячы руб., а ў 1936 годзе — 467.332,5 тысяч руб., або за 2 гады прырост прадукцыі на 52,5 проц.

Указанні таварыша Сталіна аб разгортванні мясцовай прамысловасці, рашэнні партыі і ўрада аб стварэнні наркаматаў мясцовай прамысловасці, рад фінансавых і іншых ільгот забяспечылі хутчэйшы ўздым розных галін вытворчасці і раней за ўсё тых галін, якія працуюць на мясцовай сыравіне і выпускаюць рэчы шырокага спажывання.

За апошнія два гады ў рабоце мясцовай прамысловасці БССР ёсць пэўныя дасягненні.

Так, план 1935 года Наркаммясцпром выканаў датэрмінова 11 снежня і да канца года было выпушчана дадатковай прадукцыі на 26 млн. рублёў. План 1936 года таксама выканан датэрмінова 5 снежня — у дзень зацвярджэння Надзвычайным VIII З'ездам Советаў вялікай Сталінскай Канстытуцыі, прычым да канца 1936 года выпушчана дадаткова прадукцыі да 42 млн. руб. У адносінах да 1935 года агульны прырост прадукцыі ў 1936 годзе склаў 30,7 проц.

Аднак, разам з гэтымі дасягненнямі ў рабоце мясцовай прамысловасці як у 1935 годзе, так і ў 1936 годзе мелі месца сур'ёзныя недахопы. Раней за ўсё, нельга прайсці міма такога факту, як невыкананне плана 50 прадпрыемствамі, недадаўшымі прадукцыі на 7.400 тыс. руб.

Пры ацэнцы работы 1936 года нельга не ўлічыць таксама невыкананне плана па такіх важнейшых галінах, як цэгла і торф. Вялікія зрывы мелі месца таксама па раду якасных паказальнікаў: якасць прадукцыі, парушэнне асартыменту, перавыдатак фонда заработнай платы.

Трэба адкрыта прызнаць, што метады практычнага кіраўніцтва прадпрыемствамі як з боку Наркаммясцпрома, так і трэстаў часам былі павярхоўнымі і калі пры гэтым усё-ж удалося ўзняць узровень вытворчасці, то гэта, галоўным чынам, тлумачылася прымітыўнасцю і параўнаўчай лёгкасцю праводзіўшыхся мерапрыемстваў.

Велізарны ўклад у справу рацыяналізацыі вытворчага працэса, лепшага выкарыстання маючыхся магутнасцей і ўзняцця прадукцыйнасці працы ўнёс стаханаўскі рух.

Планам 1937 года на Наркаммясцпром ускладаецца рад задач, ад якіх у значнай ступені залежыць выкананне ўсяго плана народнай гаспадаркі БССР.

Раней за ўсё трэба спыніцца на прамысловасці будматэрыялаў. Задачы ў гэтай галіне ў 1937 годзе значна ўзрастаюць: з 588 мільёнаў штук цэглы, зацверджанага агульнага плана 1937 года, на долю Наркаммясцпрома (уключаючы заводы, падпарадкаваныя РВК і горсоветам) падае 473 млн. Каб мець уяўленне аб гэтым заданні, трэба ўспомніць, што яшчэ ў 1935 годзе ўся выпрацоўка цэглы па БССР не перавышала 220 млн. штук, у тым ліку па Наркаммясцпрому і раённых цагельных заводах 175 мільёнаў.

1936 г. з'яўляўся пераломным годам у справе значнага ўздыму і пашырэння вытворчасці ў БССР мясцовых будматэрыялаў і, у прыватнасці, цэглы.

У 1936 годзе заводамі трэста «Будматэрыялы» выпушчана чырвонай цэглы на 90,9 проц. больш мінулага года, па заводах раённага падпарадкавання адпаведна больш на 82,7 проц., а сілікатнай цэглы — на 86,6 проц. Па чарапіцы прырост прадукцыі за год склаў 43,1 проц. і па вапне — 80 проц.

У 1937 годзе перад намі стаіць задача — павялічыць вытворчасць цэглы ў паўтары разы, а чарапіцы амаль удвая супроць узроўню 1936 г.

Капіталаўкладанні ў прамысловасць мясцовых будматэрыялаў за 1936 год складаюць звыш 12 мільёнаў руб. У гэтым годзе ўкладваецца не меншая сума. Нашы цагельныя заводы атрымалі новую магутную тэхніку: пабудавана 7 новых штучных сушылак, устаноўлены 6 экскаватараў, пракладзены дзесяткі кілометраў новых рэйкавых шляхоў і т. д.

Усё гэта гаворыць за тое, што план 1937 года можа і павінен быць выканан. Гэта прамы абавязак і справа гонару ўсіх рабочых, інжынераў, тэхнікаў і служачых цагельнай прамысловасці,

Але было-б вялікай памылкай недаацэньваць цяжкасцей, з якімі прыдзецца сустрэцца ў 1937 годзе пры выкананні плана па будматэрыялах і раней за ўсё па цэгле.

Дрэнна яшчэ працуюць штучныя сушылкі. У 1936 годзе сярэдні абарот сушылак склаў 4,49 дня, гэта значыць у месяц 6,67 поўных абаротаў. Па плану 1937 года прадугледжана 10 поўных абаротаў у месяц або адзін абарот у 3 дні.

Трэба ў 1937 годзе паставіць перад усімі заводамі, якія маюць штучныя сушылкі, як практычную і неадкладную задачу — дабіцца штомесячнага здыму з аднаго блока сушылкі не менш 1 мільёна штук прыгоднай для аналу сыравіны.

Не менш востра стаіць пытанне аб павелічэнні прадукцыйнасці пячной гаспадаркі. У выніку неналаджанасці работы гофманскіх пячэй прадукцыйнасць апошніх, не глядзячы на некаторае паляпшэнне ў 1936 годзе, астаецца вельмі нізкай. У 1935 годзе здым з аднаго кубічнага метра пячы ў месяц складаў 550 штук, у 1936 годзе гэта лічба ўзнялася да 876 штук. Аднак, заданне Совета працы і абароны (ад 11 лютага 1936 года) здымаць штомесячна з аднаго кубічнага метра пячы 1150 штук асталося невыкананым. Але і тут мы можам прывесці прыклады з практыкі перадавых заводаў, здолеўшых ужо ў 1936 годзе даць задавальняючыя паказальнікі работы пячэй. Напрыклад, цагельны завод № 8 у Менску (начальнік цэха тав. Зялюоў, старшы пальшчык-стаханавец тав. Герасімовіч) за 1936 год даў у сярэднім здым з аднаго кубічнага метра печы — 1178 штук, а ў ліпені — 1496, ў жніўні нават — 1503 штукі, што ў той час з'яўлялася рэкордным па Саюзу. Ясна, што вопыт лепшага стаханаўца павінен быць перанесен на ўсе заводы БССР. У 1937 годзе неабходна дабіцца, каб здым з аднаго кубічнага метра печы складаў 1200—1300 штук цэглы ў месяц.

Пашырэнне вытворчай праграмы і ўкараненне новай складанай тэхнікі значна ўскладніла кіраўніцтва прадпрыемствамі будаўнічых матэрыялаў. У сувязі з гэтым, па рашэнню Соўнаркома БССР і ЦК КП(б)Б праведзена рэарганізацыя кіраўніцтва прамысловасцю будматэрыялаў. 15 буйных цагельных заводаў, раней падпарадкаваных РВК і горсоветам, з 1 студзеня 1937 года перададзены ў непасрэднае падпарадкаванне Наркаммясцпрома. У складзе наркамата замест існаваўшага раней аднаго трэста будматэрыялаў арганізаваны 3 спецыялізаваных трэсты: 1 беларускі цагельна-чарапічны трэст (у гор. Менску), 2 беларускі цагельна-чарапічны трэст (у гор. Віцебску) і трэст вязучых, абліцовачных і знадворных будматэрыялаў. Апошняму трэсту перададзены вапнявыя заводы, заводы селікатнай цэглы, копыскі кафельна-плітачны завод і іншыя прадпрыемствы. На гэты трэст ускладзена таксама работа па арганізацыі раду новых вытворчасцей: пабудова ў Клімавіцкім раёне новага цэментнага завода, вытворчасць каналізацыйных труб, огнетрывалай цэглы і метлахскіх плітак на базе месцанараджэнняў Лоеўскага раёна, арганізацыя механізаваных кар'ераў нярудных будматэрыялаў і т. д.

Не менш важнае значэнне для народнай гаспадаркі мае выкананне плана здабычы торфу. Між тым, работа тарфяной прамысловасці і, перш за ўсё, трэста Белторф астаецца нездавальняючай. У 1936 годзе план Белторфа па здабычы фармальна выканан на 105 проц., у сапраўднасці план таварнага торфу не выканан. З прычыны дрэннай арганізацыі работы на радзе буйнейшых торфзаводаў («Асінторф», «Чырвоны сцяг», імя Гея і інш.), дзесяткі тысяч тон торфу асталіся нявысушанымі і няўбранымі з палёў.

План здабычы на 1937 год па Белторфу ўстаноўлен у 730 тысяч тон таварнага торфу, што складае да фактычнай здабычы 1936 года — 125,1 проц.

У 1937 годзе значна ўзрастаюць задачы металапрамысловасці. Усіх металавырабаў прадпрыемствы наркамата павінны выпусціць у 1937 годзе звыш чым на 100 млн. рублёў (у цэнах 1926-27 г.). Магілеўскі трубаліцейны завод ужо ў 1936 годзе асвоіў сваю праектную магутнасць. На 1937 год завод мае заданне адліць 12.000 тон труб (праектная магутнасць—10.000 тон). Аднак, завод мае ўсе даныя для таго, каб план 1937 года перавыканаць. Перад калектывам трубаліцейнага завода ў гэтым годзе стаіць яшчэ адна задача — пусціць і ў найкарацейшы тэрмін асвоіць новы пракатны цэх, які заканчваецца будаўніцтвам.

У 1937 годзе значна пашыраецца і станкабудаўніцтва: з 40.000 станкоў па Саюзу на долю заводаў Наркаммясцпрома БССР прыпадае 4.800 штук. Асвойваецца рад новых удасканаленых тыпаў станкоў (радыяльна-свідравальных, аднакалонных, стругальных і інш.). Развіццё станкабудаўніцтва прад'яўляе новыя павышаныя патрабаванні. Усякае самасупакаенне і зазнайства ў гэтай новай адказнай справе павінна атрымаць самы рашучы адпор.

У 1937 годзе будзе пушчан новы цэх завода імя Дзімітрава ў г. Магілеве па выпрацоўцы электраматораў. У 1937 годзе павінны быць выпушчаны першыя 2.500 штук электраматораў. Поўная магутнасць цэха 10.000 штук матораў. Калектыў рабочых, стаханаўцаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў завода імя Дзімітрава павінен паставіць перад сабой задачу — выпусціць першую партыю матораў да 1 мая.

Найбольш слабым месцам у рабоце металапрамысловасці БССР за апошнія гады з'яўляецца выпрацоўка прадметаў шырокага спажывання і гаспадарчых патрэб. Каб забяспечыць патрэбнае кіраўніцтва заводамі, выпрацоўваючымі шырспажыў і «метызы», рашэннем ЦК КП(б)Б і Соўнаркома БССР арганізован новы трэст «Белметызтрэст».

Метызтрэст у 1937 годзе будзе будаваць у Менску новую фабрыку металафурнітуры, якая будзе абсталявана па апошняму слову тэхнікі. Пуск першай чаргі— канец 1937 года.

У бягучым годзе ў Барысаве павінна быць закончана ў асноўным будаўніцтва новай фабрыкі клавішных інструментаў вытворчай магутнасцю ў 3.800 піяніна ў год. У гэта будаўніцтва ў 1937 годзе ўкладаецца каля 3 млн. рублёў.

Перад мясцовай прамысловасцю БССР у 1937 годзе стаяць сур'ёзныя задачы па забеспячэнню росту прадукцыйнасці працы і іншых якасных паказальніках. Пры росце прадукцыі супроць 1936 года на 22,8 проц. прадукцыйнасць працы павінна ўзрасці на 25 проц., зніжэнне сабекошту павінна скласці 10 проц.

1937 год павінен быць годам сур'ёзнага паляпшэння якасці прадукцыі пры строгім захаванні ўстаноўленага асартыменту.

Выкананне ўсіх гэтых задач можа быць забяспечана толькі шляхам новага шырокага ўздыму стаханаўскага руху і аказання стаханаўцам рэальнай дапамогі ў правядзенні ў жыццё новых метадаў працы.

Між тым, за апошнія месяцы ўвага да стаханаўскага руху на шмат якіх прадпрыемствах нават паслабла. Наркаммясцпром, вытворчыя кіраўніцтвы і нават многія дырэктары ведаюць стаханаўцаў толькі па спісах, не маюць з імі жывой канкрэтнай сувязі і не сочаць за іх дасягненнямі. Тэхнічная вучоба на многіх прадпрыемствах пастаўлена яўна нездавальняюча. Паслабла таксама ўвага да пытанняў вынаходства і рацыяналізацыі.

Прыняцце вялікай Сталінскай Канстытуцыі і апублікаванне праекта новай Канстытуцыі БССР натхняе рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых на барацьбу за далейшы рост прадукцыйнасці працы, за лепшую арганізацыю вытворчасці, за высокую якасць прадукцыі, за безумоўнае выкананне і перавыкананне дзяржаўных планаў. Трэба ўмець арганізаваць узросшую актыўнасць працоўных і забяспечыць умовы для дасягнення высокіх вытворчых паказальнікаў.

„ПУШКІНСКІ КАЛЕНДАР“

Так называецца новая кніга, якая выйшла з друку ў выданні Дзяржаўнага сацыяльна-эканамічнага выдавецтва (тыр. 50 тысяч, ц. 7 р. 50 кап.), пад рэдакцыяй Б. М. Воліна.

Крок за крокам чытач знаёміцца па гэтай кнізе з мяцежным жыццём і кіпучай творчай дзейнасцю вялікага рускага паэта. Падрабязныя біяграфічныя весткі суправаджаюцца шматлікімі выпрымкамі з пісем і твораў А. Пушкіна. У кнізе шмат ілюстрацый з работ вядомых мастакоў і з аўтографаў паэта.

У пачатку кнігі прыводзіцца выпрымка з успамінаў Н. К. Крупскай аб вялікай увазе В. І. Леніна да творчасці А. С. Пушкіна і выпрымка з успамінаў П. Лафарга аб пастаянным вывучэнні К. Марксам рускай мовы і аб адносінах да вялікага рускага паэта. На працягу ўсёй кнігі даюцца выпрымкі з выказванняў М. Горкага, Чарнышэўскага, Тургенева, Белінскага, Дабралюбава і іншых вядомых пісьменнікаў і крытыкаў аб творчасці А. С. Пушкіна.

У кнізе прыводзяцца цікавыя запісы сучаснікаў паэта аб яго размовах.

— «Дзіўная назва: маскоўскі англійскі клуб»,—сказаў нехта аднойчы Пушкіну.

Пушкін рассмяяўся і пачаў тут-жа запэўняць, што ёсць назвы яшчэ больш дзіўныя.

— Якія-ж?

— «Імператарскае чалавекалюбівае таварыства».

Гуманізм, свабодалюбства, страсная нянавісць да самаўладства і яго подлай вельможна-чыноўнай чэлядзі чырвонай ніткай праніхваюць творчасць А. С. Пушкіна, кожны крок жыцця таго, хто «любіў свабоду шчыра і горача» (М. Горкі). Асабліва ярка гэта выказана ў эпіграмах А. С. Пушкіна (змешчаных у кнізе «Пушкінскі календар») на цара Аляксандра І, на Аракчэева, на архімандрыта Фоція і іншых «стаўпоў» самаўладства.

У «Пушкінскім календары» змешчаны цікавыя матэрыялы аб лёсе твораў А. С. Пушкіна. У царскай Расіі было выдана толькі некалькі збораў твораў паэта, амаль выключна на рускай мове і зусім нязначным тыражом. Прычым, гэтыя выданні былі безліітасна скалечаны царскай цэнзурай. Толькі ў нашыя дні, пры савецкай уладзе стала магчымым чытаць сапраўднага А. С. Пушкіна. З 1917 года па студзень 1936 года ў СССР выпушчана 248 розных выданняў твораў А. С. Пушкіна агульным тыражом у 9 мільёнаў экземпляраў. Да канца 1936 г. лічба ўзрастае да 21 млн. экзэмпляраў. Творы Пушкіна перакладаюцца зараз упершыню звыш чым на 50 моваў народаў СССР.

Кніга «Пушкінскі календар», выданая да 100-годдзя з дня гібелі А. С. Пушкіна — каштоўны дапаможнік у вывучэнні і асваенні багатай літаратурнай спадчыны «стварыцеля рускай літаратурнай мовы і роданачальніка новай рускай літаратуры».

А. Л.

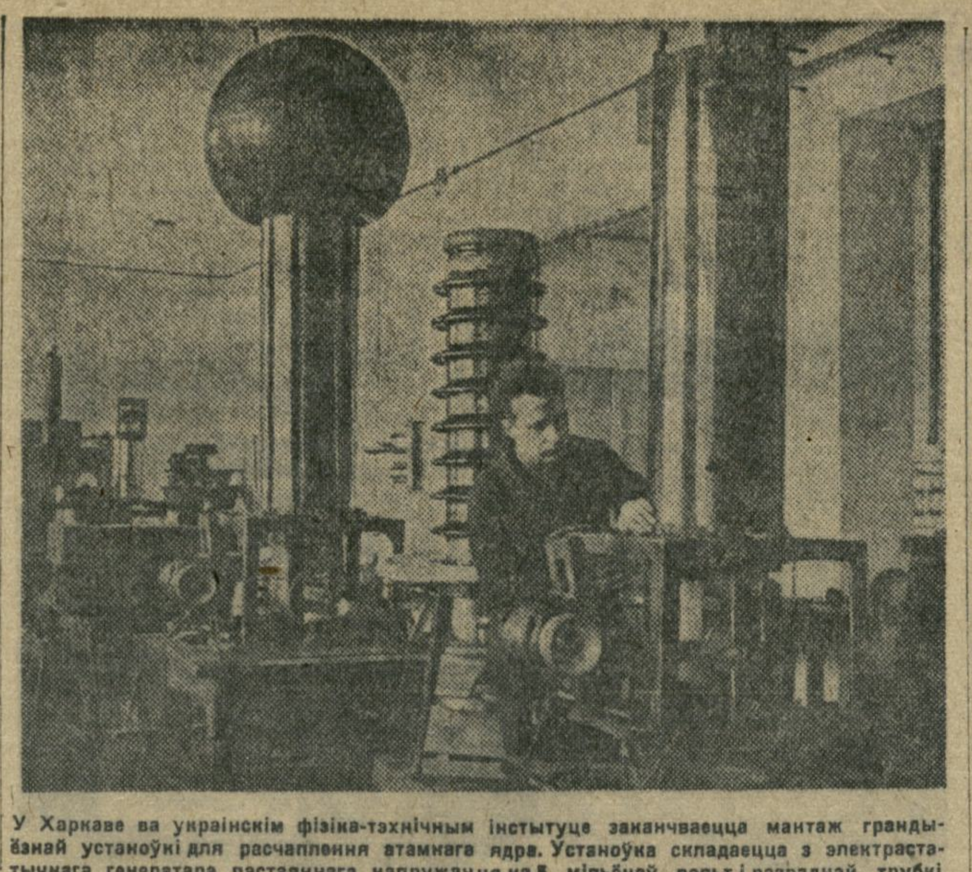

У Харкаве ва украінскім фізіка-тэхнічным інстытуце заканчваецца мантаж грандыёзнай установкі для расчаплення атамнага ядра. Установка складаецца з электрастатычнага генератара пастаяннага напружання на 5 мільёнаў вольт і разраднай трубкі да яго (даўжынёю 10 метраў). Генератар і трубка найбольш магутныя з існуючых установак для даследвання атамнага ядра. НА ЗДЫМКУ: прафесар Антон Карлавіч Вальтэр, які працуе над гэтай праблемай з 1931 года, ля электрастатычнага генератара на 600.000 вольт. Фото Сапожнікава (СФ).

ШЧОДРАЯ РУКА РАЙЗДРАВА

Пасля сканчэння трохгадовага медычнага тэхнікума маладая Люба Хорава атрымала пачэснае званне савецкай акушоркі. З вялікай радасцю і гонарам яна паехала ў Пухавіцкі раён на практычную работу. Райздраў яе прызначыў у медпункт пры ст. Пухавічы.

Маладая акушорка з першых дзён работы праявіла вельмі добрыя здольнасці. Нездарма загадчык пухавіцкага райздрава тав. Шкатула не выконваў загад Наркамаховы здароўя аб пераводзе Хоравай у другі сельсовет для вядзення самастойнага прыёму.

Але варта было маладой акушорцы выступіць у насценгазеце з крытыкай работы райздрава, як адносіны да яе рэзка змяніліся. Загадчык райздрава Шкатула пачаў праследаваць Хораву. Наркамат, каб канчаткова пазбавіцца ад яе, рашыў перавесці акушорку ў другі сельсовет.

Прапрацаваўшы 7 месяцаў у Пухавічах і прызвычаіўшыся да работы, Хорава на гэта не згадзілася. Наркамат аховы здароўя на гэты раз таксама выказаўся супроць пераводу акушоркі. Але для Шкатулы ніякія законы не пісаны. Ён аддае загад аб пераводзе Хоравай ў Кнорынскі сельсовет, а на яе месца прымае другую акушорку.

Аб гэтым і радзе іншых фактаў Хорава напісала ў «Звязду».

Рэдакцыя паслала пісьмо пухавіцкаму райпракурору Бабчонку з просьбай праверыць факты і прыняць адпаведныя меры. Замест выканання сваіх абавязкаў і абароны рэвалюцыйнай законнасці пракурор прыслаў у рэдакцыю бюракратычную адпіску наступнага зместу:

«Каб магчыма было абследваць ваша пісьмо аб злачынствах у пухавіцкім райздраве, мне патрэбен чалавек, які быўбы кампетэнтны ў медыцыне. Без такога чалавека я справу весці не магу. Таму прашу гэтае пісьмо перадаць спецыялісту. Аб выніках паведаміце мне».

Такім чынам пракурор свядома ўхіліўся ад расследвання справы.

Нядаўна, які чынам загадчык райздрава Шкатула даведаўся аб гэтым пісьме і аб яго аўтары. Але затое добра вядома, што для таго, каб заказаць гэту справу, ён раптам пачынае манеўраваць: следчаму Цімашэнка двухтыднёвы бюлетэнь па хваробе.

Малады ўрач, камсамолка Жучэнка не згадзілася адмаўляць на выдачу незаконнага бюлетэня следчаму. Шкатула пачаў ёй пагражаць. Урач настаяў на сваім. Тады Шкатула накіраваўся да свайго добрага знаёмага фельчара Ярашэўскага, які безагаворачна выдаў бюлетэнь.

Між іншым гэта не першы выпадак, калі Шкатула распараджаецца бюлетэнямі як сваёй уласнасцю. Напрыклад, рабочаму швейнай арцелі Сыркіну ён самачынна выдаў бюлетэнь на 4 дні, фельчарыцы Ганчарык ён загадаў безагаворачна выдаць бюлетэнь на 4 дні, тэхніку Курбацкаму з сувязі «Віцень».

У загадчыка пухавіцкага райздрава рука шчодра не толькі на разбазарванне бюлетэняў, але і дзяржаўных грошай. За 5 дзён работы ў Тураўскім сельсовеце фельчару з пухавіцкай больніцы Гельману ён выпісвае 320 руб. Сваяка Івашкевіча, які калісьці служыў у арміі санітарам, ён назначыў фельчарам медпункта Кнорынскага сельсовета з акладам 300 рублёў у месяц. Сястра Кудзіна за 3 гадзіны работы на ваеннай будоўлі атрымлівае за рабочы дзень. Фельчар Ярашэўскі атрымлівае паўтары стаўкі апрача асноўнай сваёй пасады на медпункце ст. Пухавічы.

Паўстае пытанне, як магло здарыцца, што гэтыя факты заставаліся ў раёне непрыкмечанымі і не атрымлівалі належнай ацэнкі. Але няхай гэта не здзіўляе чытача, калі раённая газета «За калгасы» нядаўна выступіла з артыкулам, у якім абвінавачвала рад кіруючых раённых работнікаў у сямейнасці, хабарніцтве і бытавым разлажэнні, стаўшымі тут сістэмай.

Аднак ні райком партыі, ні райвыканком не зрабілі з гэтага сігналу раённай газеты адпаведных вывадаў.

ДРЫКЕР.

4.503 ЛІТРЫ МАЛАКА
Новая перамога ордэнаноскі Зосі Грыгаровіч

Мы знайшлі Зосю Антонаўну Грыгаровіч на кароўніку. Пасля ранішняга кармлення яна праводзіла чыстку сваіх кароў. У яе руках была скрэбніца і шчотка.

Зося вычысціла карову Даліну і пяшчотна правяла рукой па гладкаму хрыбту. Поўсць была чыстай і ярка блішчэла на сонцы, прамені якога прабіваліся праз вокны.

Усе каровы, за якімі наглядае даярка Зося Грыгаровіч, стаялі ў адзін рад. Выглядалі яны чыстымі і сытымі.

— Гэта мае рэкардысткі, — паказвае яна на кароў. — Летась усе далі добры ўдой. Ад Даліны я надаіла за год 7.040 літраў.

Побач стаялі рэкардысткі Рэзвая, Галіцыя, Рона. У групе даяркі Зосі Антонаўны ёсць ужо 6 кароў-рэкардыстак, якія даюць найвышэйшы на ферме ўдой малака. Знатная даярка з радасцю паведамляе, што з яе групы 5 рэкардыстак пасылаюцца ў Маскву на Ўсесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку 1937 года.

Ордэнаноска Зося Грыгаровіч гэта заслужыла. Яна з поспехам выканала абяцанне, данае правадыру народаў любімаму таварышу Сталіну. За 1936 год Зося Антонаўна надаіла ад кожнай каровы (у яе групе 11 дойных) па 4.503 літры малака.

На ферме соўгаса «Рачковічы», Чырвонаслабодскага раёна, дзе працуе ордэнаноска Зося Грыгаровіч, выраслі новыя даяркі-стаханаўкі. Вопыт барацьбы знатнай даяркі за высокі ўдой пераймаюць усе даяркі.

Даярка Зося Ворс ад сваёй групы ў 12 кароў надаіла за год па 4.206 літраў малака ад кожнай. Карова-рэкардыстка пад клічкай Панама давала ў 1935 годзе 2.890 літраў, а ў 1936 годзе — 4.093 літры, Чарадзейка — 3.951 літр і інш. Зося Ворс упарта стараецца дагнаць ордэнаноску Грыгаровіч.

Вялікі ўдой на сваёй групе маюць даяркі Даша Сапляк, Елізавета Шаўла, Надзя Ярашэвіч, Надзя Зубовіч, Ольга Якубовіч. Маладая даярка Даша надаіла ад кожнай каровы па 3.221 літр малака. У яе групе ёсць рэкардыстка Дзяржава, якая дала за год 4.099 літраў. Елізавета Шаўла надаіла ад сваіх кароў па 3.284 літры, Зубовіч Надзя — 3.234 літры.

1936 год на ферме соўгаса быў саппраўды стаханаўскім годам. Удой на ферме павялічыўся амаль у два разы. Дойныя каровы знаходзяцца ў добрым целе. Маладняк таксама добры. Цялятніца Ісманчык Марыя за добры догляд атрымала грамату ЦВК БССР. За 7 год работы на цялятніку яна сама выгадавала амаль усіх цялят. Лепшыя цяляты 1936 года ад кароў Рэзвай № 140, Даліны — № 104, Шырмы — № 2 і цёлкі 1935 год ад Дзіўнай за № 2 будуць пасланы ў Маскву на выстаўку.

На Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы 1937 года каровы-рэкардысткі і маладняк з фермы соўгаса «Рачковічы» зоймуць сярод экспанатаў віднае месца.

А. ЛОСЬ.

НАПЯРЭДАДНІ ДНЯ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Курсанты, камандзіры і настаўнікі АБВШ імя Калініна 23 лютага сустракаюць два святы — дзень Чырвонай Арміі і 16-ю гадавіну існавання школы. Каб адзначыць гэтыя дзве гістарычныя даты выдатнымі паказальнікамі ў вучобе і баявой падрыхтоўцы, у школе ўзмоцнена разгорнута сацыялістычнае спаборніцтва паміж падраздзяленнямі і індывідуальныя спаборніцтвы паміж курсантамі. Разгорнута актыўная самадзейнасць. Хор у колькасці 30 чалавек выканае песню «Аб Шчорсе» і заключны хор з оперы «Ціхі Дон». Ансамбль беларускай песні і пляскі і цымбальны ансамбль рыхтуюць цікавыя нумары. Калектыў танцораў рыхтуе народныя беларускія пляскі. Струнны аркестр развучвае украінскія народныя песні. 23 лютага оперны тэатр АБВШ паставіць оперу «Запарожац за Дунаем».

⁂

Ва ўсіх падраздзяленнях Н-га кавалерыйскага палка ўдзельнікі грамадзянскай вайны тав. Біруковіч, Мандрык, Дабравольскі, Бычкоўскі праводзяць гутаркі з маладымі байцамі на тэму як яны абаранялі маладую краіну ад замежных інтэрвентаў і стаўленікаў царскіх генералаў. У сваіх расказах яны ўспамінаюць цікавыя баявыя эпізоды. Апрача таго, у падраздзяленнях праходзіць разбор кнігі тав. Фурманава «Чапаеў». Пасля разгляду кнігі ў падраздзяленнях пачнецца падрабязнае вывучэнне гісторыі палка. Камандаваннем падабраны ўжо гістарычныя дакументы аб пройдзеным шляху палка.

У палку арганізаван хор у колькасці 80 чалавек, які рыхтуе песні «Каходўка», «Песня аб радзімэ» і іншыя. Шумавы аркестр рыхтуе беларускія нацыянальныя песні. Байцы т.т. Ягудкін і Альбух падрыхтоўваюць партэрную гімнастыку. Жонкі начскладу рыхтуюць балет. 23 лютага будзе арганізавана экскурсія ў музей рэвалюцыі.

В. П.

Навуковыя экспедыцыі па БССР

Прэзідыум Акадэміі навук БССР зацвердзіў план правядзення ў бягучым годзе 22 навуковых экспедыцый, якія ахопяць значную частку раёнаў рэспублікі. Найбольшая колькасць экспедыцый арганізуецца па інстытутах торфу, біялогіі і цэнтральнаму батанічнаму саду. Геалагічныя экспедыцыі будуць працаваць над выяўленнем у БССР жалезнай руды, гелія, нафты, саляных купалаў і іншых выкапняў. Для гэтай мэты экспедыцыі будуць накіраваны ў Чэрвеньскі, Барысаўскі, Аршанскі і інш. раёны. Экспедыцыі тарфянога інстытута вывучаць уплыў на сельскагаспадарчыя культуры розных відаў торфу, як угнаення, умовы сушкі кавалкавага торфу ў розных раёнах БССР і т. д. Інстытут літаратуры і мастацтва накіруе ў раёны экспедыцыю для вывучэння мовы рабочых і сялян.

Лабараторыя па вырабу ўгнаенняў

Наркамзем БССР арганізаваў у Лошыцы (пад Менскам) лабараторыю па вырабу каштоўных угнаенняў — нітрагіна і азотагена.

Нітрагін — прэпарат, які вырабляецца з бактэрый для заражэння глебы, на якой упершыню культывуюцца бабовыя культуры. Азотаген — бактэрыяльнае ўгнаенне, якое раскладае азот у глебе і асабліва ў торфе на добраспажываемыя раслінамі часткі.

У лабараторыі сёлета будзе выраблена гатых угнаенняў для плошчы ў 270 тыс. гектараў. Нітрагіна на плошчу ў 70 тыс. гектараў будзе вывезена ў Заходнюю вобласць.

(БЕЛТА).

Аб вартаўніках забыліся

Адміністрацыя аршанскай базы соўгасснаба (начальнік базы Егінцоў і галоўны бухгалтар, ён-жа старшыня мясцкома Перапалаў менш за ўсё клапоцяцца аб патрэбах вартаўнікоў. Апошнія на базе з'яўляюцца свайго роду пасынкамі. У такія моцныя марозы вартаўнікі дзяжураць апранутымі ў кароткія кажухі. Былі на базе два кажухі — адзін прадалі, а другім карыстаецца адміністрацыя. Былі валёнкі — іх прадалі работнікам канторы, а вартаўнікі нічога не атрымалі. Ніхто не паклапоціцца аб тым, каб вартаўнікам выдалі патрэбную спецвопратку. Не так даўно атрымаў мясцком з гартопа 45 метраў дроў для калектыва базы. Далі дровы амаль усім, апрача вартаўнікоў — іх абыйшлі. Такім чынам вартаўнікі на зіму засталіся без дроў: ім прыходзіцца купляць іх на рынку. Скажам аб гэтым мясцкому, а ён не прымае пад увагу.

КАМАРОЎСКІ.

НЕ ДАСТАЎЛЯЮЦЬ ГАЗЕТ

У Клетнянскім сельсовеце, Глускага раёна, зусім дрэнна працуе паштовае агенцтва. Газеты падпісчык ніколі рэгулярна не атрымлівае. Пошта дастаўляецца з м. Глуск толькі адзін або два разы ў тыдзень.

А. ЕЛЬНІЦКІ.

Ад Глускага РК КП(б)Б

Украдзеную кандыдацкую картку ўзору 1936 года, выданую Глускім РК КП(б)Б на імя т. Суліма Владзіміра Іванавіча за № 0550698, лічыць несапраўднай.

Сакратар Глускага РК КП(б)Б
І. КРАЎЧАНКА.

ДЗЁННІК

— Кансультацыя для прапагандыстаў, агітатараў і вылучаных таварышоў для вывучэння праекта Канстытуцыі БССР адбудзецца 5 лютага ў 7 гадзін вечара ў Доме партактыва КП(б)Б (пакой № 21).

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

ЭЛЕКТРЫЧНАСЦЬ У КАЛГАСНАЙ ВЁСЦЫ

Для правядзення электрычнасці калгаснікі калгаса «Чырвоны шлях», Чэрвеньскага раёна, рашылі выкарыстаць ваддзяную энергію. Пры млыне калгаса ўстаноўлена дынамамашына. Сельскі совет, спажывецкая кааперацыя, школы, клуб ужо атрымалі электрычнае асвятленне. У бліжэйшыя дні будзе праведзена электрычнасць у хаты калгаснікаў і на калгасны двор.

А. АСТАПЕНКА.

УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ
ПРЭЗІДЫУМА АКАДЭМІІ НАВУК БССР
прысвечанае стагоддзю са дня смерці вялікага рускага паэта А. С. ПУШКІНА,

адбудзецца 6 ЛЮТАГА, у вялікай залі Дома партактыва (рог вул. К. Маркса і Энгельса).

Пасяджэнне адбудзецца з 12 гадзін дня да 3 гадзін і з 6 гадзін вечара.

Білеты можна атрымаць у сакратарыяце прэзідыума Акадэміі навук, пакой № 12.

Прэзідыум Акадэміі навук БССР.

ДА ЎСІХ трымальнікаў аблігацый дзяржаўных пазык

ДА 1 САКАВІКА г. г. ПАВІНЕН БЫЦЬ СКОНЧАН

АБМЕН АБЛІГАЦЫЙ ранейшых масавых пазык

на «ПАЗЫКУ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ» (выпуск 4 года).

ПАДПІСЧЫКІ, не атрымаўшыя сваіх аблігацый,

ПАТРАБУЙЦЕ неадкладнай выдачы вам аблігацый ад прадпрыемства і ўстановы па месцу падпіскі.

ТРЫМАЛЬНІКІ АБЛІГАЦЫЙ дзяржаўных пазык, АБМЕНЬВАЙЦЕ свае аблігацыі на «Пазыку другой пяцігодкі» (выпуск чацвертага года).

Па ўсіх пытаннях неатрымання аблігацый звярачайцеся ў БЮРО СКАРГ КІРАЎНІЦТВА АШЧАДКАС і ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР (Дом Урада, цокальны паверх, пакой № 65)

КІРАЎНІЦТВА АШЧАДКАС і ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР.

ПЕРШАМУ БЕЛДЗЯРЖТЭАТРУ
ПАТРАБУЮЦЦА
ГАРДЭРОБШЧЫЦЫ,
БІЛЕЦЁРЫ,
ІСТАПНІКІ і
ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦА.
Прыём заяў штодзенна з 11 да 3 гадз. дня ў канцылярыі тэатра.

ДРУКАРНІ «ЗВЯЗДА»
ПАТРЭБНЫ
на пастаянную работу:
ДРУКАРЫ-«АМЕРЫКАНШЧЫКІ»,
РАБОТНІКІ АХОВЫ,
ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ.
Звярачацца: Совецкая, 63, 2-гі паверх з 12 да 1 г. дня.

Пельмені

Магазін № 1 ГАЛОЎМЯСА
(Совецкая, 36)
Штодзенна ЁСЦЬ у ПРОДАЖЫ
свежыя ПЕЛЬМЕНІ
ПІРАЖКІ з МЯСАМ
САСІСКІ
САРДЭЛЬКІ

Вялікі выбар розных каўбасных вырабаў

Штодзенна паступае СВЕЖАЕ МЯСА ўсіх відаў упітанасці і гатункаў

У МАГАЗІНЕ ЁСЦЬ У ПРОДАЖЫ
МЯСНЫ БУЛЬЕН У КУБІКАХ
І МЯСНЫ ЭКСТРАКТ

Магазін адкрыт з 8 г. раніцы да $11^{1}/_{2}$ г. веч.

СЕННЯ ў ТЭАТРАХ і КІНО

БЕЛАРУСКІ ПЕРШЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР (БДТ-1)
5 лютага Абан. № 31.
ВАЎКІ і АВЕЧКІ

ДЗЯРЖ. ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР
5 лютага Абан. № 64.
ЗАКАТ

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
НА АДПАЧЫНКУ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ВЫПАДКОВАЯ СУСТРЭЧА

Дзіцячы гукавы кінотэатр
ФЕДЗЬКА

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
ФЕДЗЬКА

Гукавы кінотэатр «Спартак»
ЗЛАТЫЯ ГОРЫ

ЗГУБЛЕН бумажнік з дакументамі на імя Л. А. ВАСЮКЕВІЧА.
Знайшоўшага прашу звярнуцца за ўзнагароду ў аддзел аб'яў выдавецтва «Звязды».

У аддзел аб'яў званіце па № 21-845

9 ЛЮТАГА, у 7 г. вечара, у хімічным корпусе (аўдыторыя 36) Белдзяржуніверсітэта адбудзецца
ПУБЛІЧНАЯ АБАРОНА ДЫСЕРТАЦЫІ
на ступень кандыдата хімічных навук навуковага работніка БДУ А. БУДКЕВІЧА
на тэму:
«Вывучэнне канстант роўнаважкіх рэакцый у кіслым і нейтральным асяроддзі і вывучэнне распускання асадкаў у залежнасці ад Рн».
Афіцыяльныя апаненты: доктар хімічных навук прафесар Н. А. Тананаеў, доктар хімічных навук прафесар Н. Ф. Ермоленко.
Запрашаюцца навуковыя работнікі, аспіранты і студэнты.
РЭКТАРЫЯТ БДУ.

КІРАЎНІЦТВА ВОДНАЙ ГАСПАДАРКІ НАРКАМЗЕМА БССР „БЕЛВОДГАС“
(г. Менск, Дом урада, правае крыло, 4 паверх, пакой № 459-462, тэлефоны 21-781, 21-783, 21-786, 24-704)
АБВЯШЧАЕ, што ім прыступлена да заключэння ДАГАВАРОЎ на 1937 год.
БЕЛВОДГАС прымае на сябе ВЫКАНАННЕ НАСТУПНЫХ РАБОТ:
ПРАВЯДЗЕННЕ КІЛЬТУРТЭХНІЧНЫХ ДОСЛЕДАЎ і СКЛАДАННЕ ПРАЕКТАЎ АСУШКІ ЗАБАЛОЧАНЫХ ЗЯМЕЛЬ, ВЫКАНАННЕ БУДАЎНІЧЫХ МЕЛІЯРАЦЫЙНЫХ РАБОТ,
— ПРАВЯДЗЕННЕ ВЫШУКАННЯЎ, СКЛАДАННЕ ПРАЕКТАЎ і ПАБУДОВУ ДРОБНЫХ ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦЫЙ; ПАБУДОВУ БУРАВЫХ (ТРУБЧАТЫХ) КАЛОДЗЕЖАЎ;
УСТАНОЎКУ НАСОСНЫХ АБСТАЛЯВАННЯЎ КАЛОДЗЕЖАЎ і ПЕРАКЛАДКУ ВАДАПРАВОДАЎ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАГА ЗНАЧЭННЯ.

ПАСТАНОВА
Галоўнай дзяржаўнай санітарнай інспекцыі БССР
1 лютага 1937 г. г. Менск.
„АБ НАРЫХТОЎЦЫ ІЛЬДУ на 1937 г.“

У мэтах своечасовага забяспечання ільдом і халадзільнымі прыстасаваннямі, каб папярэдзіць масавае псаванне прадуктаў у летні час, пастанаўляю:

1. Усім арганізацыям, якія маюць справу з прадуктамі хуткага псавання да 1 сакавіка абсталяваць адпаведныя ільдохавальні, а таксама шафы-леднікі і загатовіць неабходную колькасць ільду для хавання прадуктаў хуткага псавання.

2. Катэгарычна забараняецца загатоўка ільду з нядобраякаснай вады, шляхам намаражвання і колкі ільду з забалочаных і забруджаных вадаёмаў. Месцы выемкі ільду ўзгадняюцца папярэдне з саніспекцыяй на месцы.

3. Папярэджваю ўсе арганізацыі, якія маюць справу з рыбай, мясам, малаком, безалкагольнымі напіткамі і інш., што ўстановы, якія не забяспечаць хаванне прадуктаў на ільду, не будуць дапушчаны да функцыянавання.

4. Саннагляду праверыць становішча леднікаў і ўстанавіць санкантроль за набіўкай і перавозкай ільду і да 1 сакавіка даць весткі аб яго загатоўцы.

Галоўны дзяржсаніспектар БССР НЕЙШТАТ.

БЕЛАРУСКАЯ КАНТОРА ГАЛОЎНАГА КІРАЎНІЦТВА ТРАКТАРНА-АЎТАМАБІЛЬНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ
„ГУТАП“
ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ЎСІХ КАРЫСТАЮЧЫХСЯ ТРАКТАРАМІ І АЎТАМАБІЛЯМІ, што згодна загада НКЦП СССР ад 17 лютага 1936 г. нашымі агенцтвамі ў гг. МЕНСКУ, ГОМЕЛІ, МАГІЛЕВЕ, ОРШЫ, ВІЦЕБСКУ І ПОЛАЦКУ з 5 лютага 1937 года
ВОДПУСК усіх без выключэння
НОВЫХ ШАРЫКА-РОЛІКАВЫХ ПАДШЫПНІКАЎ
да трактароў і аўтамабіляў будзе праводзіцца
ВЫКЛЮЧНА ў АБМЕН на СТАРЫЯ АДПАВЕДНЫХ МАРАК.
Усякія прэтэнзіі на нявыпуск падшыпнікаў без здачы старых пад увагу прымацца не будуць.
БЕЛКАНТОРА «ГУТАП».

Да ведама НАРКАМАТАЎ, УСТАНОЎ і ПРАДПРЫЕМСТВАЎ БССР.
БЕЛДЗЯРЖПРАЕКТ у г. Менску і яго філіялы ў гарадах Віцебску Гомелі
ПРЫМАЮЦЬ ЗАКАЗЫ
на ПРАЕКТНА-КАШТАРЫСНЫЯ РАБОТЫ на 1937 г.
па наступных відах будаўніцтва:
1. Грамадзянскія, комунальныя, сацбытавыя і інш. пабудовы.
2. Ацяпленне, вентыляцыя грамадзянскіх, фабрычна-заводскіх збудаванняў, цепласілавыя ўстаноўкі (кацельныя і электрастанцыі).
3. Сушылкі дрэва, цэглы, скуры і інш.
4. Санітарна-тэхнічнае абсталяванне лазняў, пральняў, дэзкамер.
5. Планіроўка гарадоў і іншых насельных пунктаў і інжынерна-геалагічныя вышуканні для ўсіх відаў будаўніцтва.
Работы выконваюцца пад кіраўніцтвам высокакваліфікаваных інжынераў і прафесароў.
Тэрмін выканання і якасць работ гарантуюцца.
Адрас: Менск, Совецкая 46 (3. паверх). Тэл. 25-174, 20-902, 20-507.
БЕЛДЗЯРЖПРАЕКТ.

Уп. Галоўлітбела № К—558. Друкарня газеты «Звязда» Менск Совецкая 63. К. Д. С.